Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, [БУРЯ]АДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...онойhoo гарана | № 247 (17370) | 1986 оной октябриин 26, воскресени | Сэн 3 мүн.

Советскэ Союзай ажалшад! Социалис мүрысөө хүгжөөгты! Урагшаа дабшалтын эршэ дэлисые дээшэлүүлэгты, hанаагаа амарха, хайхарамжагүй ябадалые усадхан зайсуулагты!

1986 оной түсэбтэ даабаринуудые дүүргэе! Арбан хоёрдохи табан жэлдэ hайн эхи табия!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудhаа).

...ЭР–АВТОМОБИЛЬНА ТРАНСПОРТЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЭЙ ҮДЭР

[Табан жэл]: ажалай түрүүшүүл хөөрэнэ

...ОСЫЕНЬ, ...ЭЖЭЛЫЕНЬ ...ЖУУЛХА

...ые тогтонижуулан хүдэлгэхын ...рияти бүхэн өөрын оролдолго ...эшэ. Хаана үйлэдбэриин hурал... эмхидхэгдэнхэйб, тэндэ хү... мэргэжэлэйнгээ нюусануудые ...удалдаг, тогтонижон хүдэлхэнь... болодог. Оройдоо дүршэлгүй ...шэл багатай залуушуулай ерэ... ...ыень дээшэлүүлхэ гээшэ—манай

...асал hуралсалай комбинадта энэ ...эбүүлэгдэдаг hэн. Харин үйлэд... түгэс хүгжэлтын замда гар... үеын зорилготой зохилдуул... хизаарлахын аргагүй болоо. ...ээ үйлэдбэри hуралсал хоёрой ...ри бэхижүүлхэ эрилтэ табигдаа ...1983 ондо hуралсалай ахалаг... томилогдоо hэм. Автотранс... предприятинуудта энэ ту... табигдадаггүй.

...оной шадабарие, хүдэлмэриин ...эхэдээ, хэдыдэхи классай гэ... занşал бии. Жэшээлхэдэ, ...ай жолоошон транспортын ...үйлнүүдые жэншэдгүй жолоо... гээшэ. Тиимэhээ мэргэжэ... боломжые үргэдхэхын тула ...тушааха hуралсал эмхидхэнэб... ехэ программатай юм. Хэрбээ ...ридо тушаахын тула хэдэн ...ай хэшээлэй хэрэгтэй hаань, ...аахын тула 250—300 часай хэ... Мүнөө жэл 70 хүн «Е» ка... шалгалта гараhан байна.

... зорилгомнай гэхэдэ, автомо... ...барилагшадые бэлдэлгэ, мэргэ... ...дээшэлүүлгэ болоно. Нюулта ...хэлэбэл, энэ участогто хүдэлхэ ... тон үсөөн. Мүнөө хотодом... ГПТУ-да авто-заhабарилагшадые ...эед тэрэнь хаанашье хүртэдэггүй ...ай hургуулинууд хоорондын ...ехэ үүргэ дүүргэдэг. Ушарынь ...республикын Гэгээрэлэй министер... 12-дохи hургуулиин бааза ...үйлэдбэридэ хэрэгтэй мэргэжэлнүүд ...болонхой. Октябрьска hургуулинуудhаа hурагшад яба... заатагүй слесарьнүүдые бэл... оролдоно бэшэ, харин нэн тү... ...үүлдэ ерээдүйнгөө мэргэжэл ...туhалхые оролдонобди. Эрхим ...урагшадтань разрядуудые олго... ...түсэб 9-дэхи, 10-дахи классуу... даа. Удаань бэрхэнүүдыень ... Сибириин технологическа «Автомобиль ба автомобильна ... факультедтэ орохыень зуур... Игэжэ жэлдээ 4—5 хүн тус ... манай зуурšалгаар ородог ... жэл Сергей Голов, Валерий ...гшэд институдаа дүүргэжэ, ав... транспортын инженер-механи...

гууд болоод бусаа. Нёдондо элдэб hургуулинуудhаа 22 хүн hургуулинууд хоорондын комбинадта hуралсал гарахаhаа гадна үйлэдбэридэмнай хүдэлhэн, аттестаци гараhан байна. Тэрэ тоодо Андрей Гольдбергые, Павел Черниковые, Петр Кончаковые, Олег Максимовые, Борис Лубсановые, Сергей Заядиновые нэрлэмээр.

Гэхэhээ гадна тусхай зорилгото курсанууд эмхидхэгдэнхэй. Орео оньhон байгуулгатай шэнэ түхэлэй автомобильнуудай асарагдахада, жолоошод, слесарьнүүд болон механигуудтай hуралсал үнгэргэнэбди. Мүнөө дээрээ 150-яад хүн иимэ hуралсал гараа. hуралсалай комбинадай багшанар К. П. Собелев, В. И. Замяховская гэгшэд олон хэшээлнүүдые үнгэргөө.

hуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэридэмнай «Автомобильна транспортда аваригүй хүдэлhэнэй түлөө» гэhэн тэмдэгээр шагнагдаhан 1-дэхи классай жолоошод П. С. Тюменцев, Н. А. Власов, А. И. Борисов, К. С. Хромых гэгшэд—hурган хүмүүжүүлэгшэд ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Мэргэжэлэйнгээ hайндэрые угтуулан, коллективнай ажалай hайн амжалтануудые туйлаа. Арадай ажахын ашаа зөөлгын 9, hарын түсэб 104 процент бэелүүлэгдэв. Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлэй түсэб 42 жолоошон болзорhоо урид дүүргэв. Тэрэ тоодо В. Г. Глазунов, М. Г. Волчков, В. Г. Круглов, Г. Г. Кравцов, С. А. Алексеев болон бусад оролсоно. 9 hарын уялга, даабаринуудые 220 жолоошон урагшатай hайнаар бэелүүлээ. Нарин нягтаар ажалладаг, слесарьнүүд сооhоо С. А. Голендухинские, А. К. Петуховые, механигууд сооhоо А. А. Анчутиниие, Н. И. Соболевые нэрлэмээр. Эрхим түрүү хүнүүднай Автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ гүрэн түрын хайра шагналнуудта хүртэбэ. Жолоошон В. Г. Глазунов Ажалай Улаан Тугай орденоор, 3-дахи автоколонныи начальник И. Ф. Щербаков «Ажалда шалгарhанай түлөө» медаляар шагнагдаа. «Буряадай АССР-эй автомобильна транспортын габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэhэн нэрэ зэргэ намда олгогдоо. Коллективэй хүгжэлтэдэ оруулhан багаханшье hаа хубитымни нүхэдэймни, коллективэй, гүрэн түрын зүгhөө иимэ үндэрөөр сэгнэгдэhэндэнь урмашанаб, баяртайб.

К. КУЦЕВАЛОВ,
Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 2-дохи предприятиин hуралсалай талаар ахалагша мастер.

[ШАГН]ААЛ

...на транспортые ...аша габьяатай ...түлөө Буряадай ...ерховно Совет эй ... Улаан-Үдын пас... автотранспортна 3-... ...ятиин жолоошон ... Макаревич... ...транс» нэгэдэ... ...дын ашаа шэрэл... ...спортна 2-дохи ...ахалагша мастер ...Константин Ивано... ...автотранс» нэгэ-дэлэй пассажирска автотранспортна 1-дэхи предприятиин автобусой жолоошон **Трифонов** Андрей Анфигеновичтэ **«Буряадай АССР-эй транспортын габьяата хүдэлмэрилэгшэ»** гэhэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгобо.

* * *

Социалис мүрысөөндэ үйлэдбэриин үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаhанайнь түлөө Автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэй дашарамдуулан Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиум ажалай бүлэг түрүүшүүлые Хүндэлэлэй грамотаар шагнаба. Тусхайлбал, «Бурятавтотранс» нэгэдэлэй Каменскын автотранспортна предприятиин жолоошодой бригадир **Иванов** Сергей Иванович, «Бурятавтотранс» нэгэдэлэй Хяагтын автотранспортна предприятиин жолоошон **Кочетов** Виктор Михайлович, «Бурятавтотранс» нэгэдэлэй Улаан-Үдын пассажирска автотранспортна 2-дохи предприятиин гагнууршан **Попов** Николай Александрович, «Бурятавтотранс» нэгэдэлэй 1268-дахи автоколонныи жолоошон **Щербаков** Иван Михайлович гэгшэд республикынгаа засагай дээдын зурганай үндэр шагналда хүртэбэ.

[АВТОМ]ОБИЛИСТНҮҮДЭЙ hАЙНДЭР

...автотранспортнигууд ... олон hалба... ...холбожо хүдэлдэг ...эй жэгдэ hайн ... бүхы арадай ...хөгжэлгэ, КПСС-эй ...ээрэ табигдаhан ...бэелүүлгэ гол ...дадаг юм. Тэдэнийе шиидхэхын тула автомобилистнүүд хүдэлмэридөө ехэ юумэ шэнэдхэн хубилгаха ёhотой гэжэ автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ зорюулагдажа, октябриин 24-дэ Москвада болоhон баярай суглаан дээрэ хэлсэгдээ.

РСФСР-эй автомобильна транспортын министр Ю. С. Сухин элидхэл хэбэ.

Энэ жэлэй болон бүхы түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудые дүүргэхын тула хүсэ шадалаа, эрдэм мэдэсээ, дүй дүршэлөө элсүүлхэбди гэжэ суглаанда хабаадагшад найдуулhан байна.

(ТАСС).

[Н]АЙРАМДАЛ—БҮГЭДЫН ХҮСЭЛ

[КПСС-эй ЦК]-гай ГЕНЕРАЛЬНА СЕКРЕТАРЬ М. С. ГОРБАЧЕ[ВАЙ] ТЕЛЕВИДЕНЕЭР ХЭЛЭhЭН ҮГЫЕ РЕСПУБЛИ[КЫН АЖ]АЛШАД ДЭМЖЭНЭ.

... эб найрамдал ...СССР США хоёрой ...сэхэ дулдыда... ... hайн ойлгоно... ...оронойл үгэеэ ...ядерна зэбсэг ...үндэhөөрнь ...бални, хүн тү... ...тэнюун ажа... ...хуби заяатай ... болоhон уулзал... ...хүлеэгээбди. ...түлөөлэгшэдэй ...сооhоо уламжалан, бүхы hайн hайхан зорилгонууд хүсэндөө хүргэгдэнгүй үлэшоо. Мүнөө үедэ илангаяа хүсэ харуулхые hэдэдэг США-тай эб найрамдал бэхижүүлхэ тухай хөөрэлдэхэнь хүшэр гээшэ аабза. Тиигэбэшье бидэ США-тай буу зэбсэг хэрэгсэлнүүдые үрдилдэн бүтээхэ талаар мүрысэхэгүй байhамнай мэдээжэ. Бидэ эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэлээ үргэдхэжэ, дэлхэйн бүхы арад зониие уряалнабди. Таряа ургуулжа гү, али эрдэмэй шэнэ туйлалтануудаар, соёлой талаар мүрысэхэдэ гоё ха юм.

Түүхэтэ энэ уулзалгын hүүлээр Эхэ оронойнгоо экономическа хүсэ шадалые улам бэхижүүлхын тула бүри hайнаар ажаллахабди.

Ажал хэхэhээ ондоо жаргал манда байхагүй. Амгалан тайбан ажаhууха, өөрынгөө хуби заяанай эзэн байха хүнэй эрхые хаhажа, дэлхэйе ядерна хосоролгодо оруулха эрхэ хэндэшье үгтөөгүй.

Ц-Д. ДОНДОКОВ,
Ивалгын районой hуралсалай үйлэдбэриин «Байгал» ажахын жолоошон.

ХОЁР МИЛЛИОНООР...

Хойто-Байгалай районой промышленна предприятинуудай коллективүүд эрхим шанартай продукци ехээр гаргажа, ажалшадай эрилтые түгэс hайнаар хангаха гэhэн зорилго урдаа табяад, эдэбхи үүсхэл, оролдолго шадабаряа гаргана. Шэнээр эмхидхэгдэhэн Уоянай леспромхозой, Нижнеангарскын загаhанай заводой, Ангоянай ой модоной ажахын коллективүүд үдэр, недели, hара бүриингөө даабари үлүүлжэ, олоной дундаhаа шалгарна.

Уоянай леспромхозой коллектив ой модо бэлэдхэхэ, зөөхэ даабаряа хододоо үлүүлжэ, үшөөл hайн үрэ дүн туйлаха арга шадалтай байhанаа хэрэг дээрэнь харуулна. Энэ коллектив hаяхан эмхидхэгдэhэн залуу коллективүүдэй нэгэнинь мүн. Леспромхозой хүтэлбэрилэгшэд, хүдэлмэришэд сагайнгаа эрилтые hайн ойлгоhон, сэдьхэл зүрхөөрөө эдэ бүгэдые мэдэрhэн дээрэhээ даажа абаhан оньhон техникээ хоёр, гурбан халаанай туршада ашаглажа, эгээл үндэр бүтээсэ туйлажа, «Забайкаллес» нэгэдэлэй коллективүүдэй дунда дэлгэрhэн мүрысөөндэ шалгарна. Эдэнэр байгша оной юhэн hарын даабариhаа гадуур 169 мянган түхэригэй продукци худалдаhан байха юм.

Нижнеангарскын загаhанай заводой коллектив хурдадхалгын, шэнэлэн хубилгалгын табан жэлые hайн бэлэдхэлтэйгээр угтажа, жэлэй эхинhээ hайн үрэ дүнгүүдые туйлана. Зундаа Байгал дээрэ загаhа бариха сагые илангаяа hайн бэлэдхэлтэйгээр угтаа. Катернууд ба теплоходууд, гүльмэ, губшуур болон бусад зэр зэмсэгүүд эрхимээр заhабарилагдаhан байгаа. Залуу загаhашан Ю. В. Шестаковой хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив нэгэ удаа губшуур татахадаа, 450 центнер тарган омоли загаhа бариhан алдартай. Дүршэл шадабаритай загаhашад эрхим hайн бэлэдхэлтэйгээр тамаралгын хаhые угтаhан дээрэhээ иимэ hайн үрэ дүн туйлаа гээд сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй. П. М. Живоглядовай хүтэлбэрилдэг бригадын коллектив гурбадахи кварталай даабариhаа гадуур 320 центнер загаhа гүрэндөө тушаажа, социалис мүрысөөндэ эрхимлэжэ ябаhаар.

Тус заводой бэшэшье олон хүдэлмэришэд ажал хэрэгтээ харюусалга ехэтэйгээр хандажа, эдэбхи үүсхэл гарган ажаллана. Тиигэжэ загаhа бариха, дабhалха, сонгоохо, хүргэхэ даабаряа хододоо үлүүлжэ, эрхим шанартай продукци ехээр гаргана. Байгша ондо Нижнеангарскын загаhанай заводой коллектив 6 мянган центнер загаhа бариха даабаритай юм. hүүлэй мэдээгээр 5200 центнер загаhа барижа гүрэндөө тушаагаад байна. Эдэнэр жэлэйнгээ даабари байгша оной ноябриин 7-до дүүргэжэ, Агуу Октябриин 69 жэлэй ойн hайндэрые ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтахаар эрид шиидэнхэй.

Северобайкальскын коопзверопромхозой, райпогой, Уоянай ой модоной ажахын болон бусад предприятинуудай коллективүүд гүрэнэй даабари болон уялгаяа амжалтатайгаар бэелүүлжэ, районойнгоо социально-экономическа хүгжэлтые түргэдхэхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ нүлөө үзүүлнэ.

Үнгэрhэн юhэн hарын дүн хараад үзэхэдэ, промышленна предприятинуудай коллективүүд яhала үрэ дүнгүүдые туйлаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Районоймнай ажахынууд энэ бүхы амжалтануудаа саашадань улам арьбадхажа, үнгэрhэн жэлэйхиhээ хоёр миллион түхэригөөр ехэ продукци гүрэндөө худалдаха гэhэн зорилго урдаа табяад, социалис мүрысөөндэ бүри эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилбэ. Барилгын модон бүри ехээр бэлэдхэгдэжэ, загаhан элбэгээр баригдаха, гүрэнэй даабари алишье талаар үлүүлэгдэхэ ёhотой.

В. ШЕСТАКОВ,
КПСС-эй Северобайкальскын горкомой инструктор.

Хүдөө ажахын шэнжэлэл

ЭРИД ДЭЭШЭЛҮҮЛХЭ ШУХАЛА

Байгша ондо үнеэн бүриhөө 2000 килограмм hү hаахын түлөө тэмсэе!

Бэелүүлэгдэhэн шухала хэмжээнүүдэй ашаар энэ жэлдэ ажахынуудта hү үйлэдбэрилгые эрид дээшэлүүлжэ, республика соо үнеэн бүриhөө дунда зэргээр 2000 килограммhаа бага бэшэ hү hааха таатай арга боломжо бии болонхой. Харин Кабанскын, Ивалгын, Хойто-Байгалай, Прибайкалиин, Мухар-Шэбэрэй районуудай ажахынууд энээнhээ үшөө ехэ hү hааха дүүрэн аргатай.

Илангаяа эхилээд байhан энэ үбэлжэлгын үедэ hү hаалиие дээшэлүүлхэ арга боломжо хаа хаанагүй бии. Байгша ондо колхоз, совхозуудта үбhэ тэжээл урда жэлнүүдэйхиhээ ехээр бэлэдхэгдэжэ, hаалиин малшье урда үрдынхиhаа эртэ, эмхитэйгээр үбэлжөөндэ оруулагдаа. Тэжээл бүйлүүлхэ олонхи цехүүд муу бэшээр хүдэлгэгдэжэ байна. Фермэнүүдэй коллективүүд, hаалишад, малшад хэзээ хэзээнэйхиhээ hайн үрэ дүнгүүдые туйлаха хүсэл эрмэлзэлтэй хүдэлнэ.

Эдэ үдэрнүүдтэ Баргажанай, Хурамхаанай районуудта олонхи фермэнүүдынь hү hааха жэлэйнгээ түсэбые болзорhоонь урид дүүргээ. hаяшаг эндэхи бүхы фермэнүүдтэ hаалишад, малшадай зүблөөнүүд үнгэргэгдэжэ, үбэлжэлгын түрүүшын үдэрhөө hү hаалиие эрид дээшэлүүлхэ хэмжээнүүд хараалагдаhан байна. Дээшэлүүлэгдэhэн тодорхой социалис уялганууд абтажа, фермэнүүдэй улаан булангууд соо тэдэнь hайнаар шэмэглэгдэжэ үлэгдөө. Үнеэн бүриhөө сүүдхэдэ хэды шэнээн hүн hаагданаб гэжэ ходо хинан хараха, шалгаха гэжэ тогтоогдоо.

Тиигэбэшье гүрэндэ hү худалдаха жэлэй түсэб дүүргэгдээ гэжэ hанаагаа амараад, зарим районуудай ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд hү hаалиин фермэнүүдэй ажалда анхаралаа hуладхаа гэхээр. Зарим газарта мүнөө хүрэтэр тэжээл бүйлүүлхэ цехүүдэй хүдэлгэгдөөгүй, муудашаhан хээрын бэлшээридэ үнеэдэйнь үшөө адуулагдажа, сагhаа урид шэргээгдэжэ байhан ушар баримтанууд энээниие элитээр гэршэлнэ.

Илангаяа октябрь hарада олонхи районуудта үнеэдэй hү шэмэ ехээр доошолуулагдаа. hүүлэй үедэ тэрэнь үдэрhөө үдэртэ бага боложол байнхай. Энээн тушаа нэгэ иимэ жэшээ дурдалтай. Мухар-Шэбэрэй районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой фермэнүүдтэ үнеэдэйнь харууhа, тэжээлэй hайнаар эмхидхэгдэhэнэй, имагтал бүйлүүлэгдэhэн, шанар hайнтай тэжээлэй малда эдюулэгдэhэнэй ашаар мүнөө эндэ үнеэн бүриhөө үдэрэй 6,8 килограмм hүн абтана. Харин энэл районой «Авангард», Суулгын совхозуудта тиимэ хүдэлмэриин эмхидхэгдээгүй дээрэhээнь үнеэн бүриhөө үдэрэй оройдоол 2,4—4,6 килограмм hүн hаагдана.

Байгша ондо республикада үнеэн бүриhөө 2000 килограммhаа бага бэшэ hү hаахын тула сентябрь—декабрь hаранuудта хэды шэнээн hүн үнеэн бүхэнhөө абтаха ёhотойб гэhэн тодорхой даабари ажахы, район бүхэндэ хүргэгдэнхэй. Тусхайлбал, үнгэрэгшэ сентябрьда республикын ажахынуудта үнеэн бүриhөө 190 килограммhаа бага бэшэ hүн hаагдаха зэргэтэй байгаа. Тээд тэрэнь оройдоол 166 килограммда хүргэгдөө гэхэ гү, али түсэбөөр хараалагдаhанhаа 24 килограммаар бага hүн абтаа. Загарайн районой ажахынууд хараалагдаhан даабариhаа аяар 51 килограммаар бага hү, Түнхэнэй район — 43, Кабанскын, Хэжэнгын, Сэлэнгын районууд — 39 килограммаар бага hү үнеэн бүриhөө абаhан байна.

Октябрь hарын хоёрдохи арбан хоногто hү hаали бүришье доошолоо. Загарайн, Захааминай, Хяагтын районуудай ажахынууд үнеэдэйнгээ hү шэмые hарын түрүүшын арбан хоногойхидо орходоо 10,8—11 килограммаар хороогоо.

Саашадаа иимэ байдалда эсэс табиха хэрэгтэй. Фермэ бүхэндэ ямар онол арга бэелүүлээ hаа, hү hаалиие дээшэлүүлхэб гэжэ тодорхой, эрид шанга хэмжээнүүдые абаха саг ерээ. Тэрээшэлэн партийна, совет ажахын органууд, колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд фермэ бүхэнэйнгөө үдэр бүриин ажал хэрэгүүдые нарин хиналтадаа абажа, юундэ, ямар шалтагаанаар hү hаалинь доошолнob, тэрэниие яажа зогсоохоб, үшөө юу хээ hаа байдалынь hайжархаб, үрэ дүнгынь дээшэлхэб гэжэ шэнжэлхэ тодорхой хэмжээнүүдые абаха ушартай болоно.

Мүнөө hү hаалиие дээшэлүүлхын, үнеэн бүриhөө 2000 килограммhаа бага бэшэ hү hаахын түлөө мүрысөөндэ фермэнүүдэй бүхы коллективүүд, hаалишан бүхэн эдэбхитэйгээр оролсохо зэргэтэй.

РЕСПУБЛИКЫН АЖАХЫНУУДТА ҮНЕЭДhЭЭ hҮНЭЙ ХЭР hААГДАЖА БАЙhАН ТУХАЙ 1986 оной октябриин 20-ной мэдээн

Районууд	Үнеэн бүриин hүн (килограммаар)			
	Жэлэй эхинhээ hаагдаhаниинь	Октябрьда үнеэн бүриhөө сүүдхэ соо hү hаалга	Үдэр бүхэндэ hаагдажа байhаниинь	Нэмэhэн ба хороhониинь
Хойто-Байгалай	2090	5,6	4,8	—0,8
Кабанскын	2047	5,8	5,2	—0,6
Ивалгын	1990	6,1	5,4	—0,7
Мухар-Шэбэрэй	1858	5,8	5,2	—0,6
Прибайкалиин	1796	5,5	4,4	—1,2
Хориин	1760	5,0	4,0	—1,0
Сэлэнгын	1740	5,3	4,0	—1,3
Бэшүүрэй	1735	5,6	4,5	—1,1
Түнхэнэй	1710	4,7	4,1	—0,6
Загарайн	1709	5,3	4,1	—1,2
Зэдын	1678	5,8	5,2	—0,6
Тарбагатайн	1586	5,5	5,2	—0,4
Хяагтын	1571	5,2	4,2	—1,0
Яруунын	1508	3,9	3,5	—0,4
Хурамхаанай	1502	4,0	3,3	—0,7
Баргажанай	1491	4,2	3,9	—0,8
Захааминай	1469	4,5	3,8	—0,7
Баунтын	1433	5,0	5,0	—
Хэжэнгын	1294	4,8	3,2	—1,6
Ахын	663	4,0	2,6	—1,4
Республика бүхыдөө	1688	5,2	4,4	—0,8

ТАСС ШЭНЭ hОНИН

ХӨӨРЭЛДӨӨНҮҮД ҮРГЭЛЖЭЛhӨӨР

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачев Корейн Ажалай партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, КНДР-эй Президент Ким Ир Сентэй октябриин 24-дэ Кремль соо уулзаба.

Хоёр аха дүү партиин ба ороной хоорондохи харилсаае гүнзэгырүүлэн хүгжөөлгын зарим асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэhэн байгаа. Мүнөө үеын уласхоорондын байдалай зарим гол шухала асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсэбэ.

Хөөрэлдөөн үнэн зүрхэнэй, хани барисаанай ба үгэеэ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрhэн байна.

КНДР-тэ айлшаар ерэхыень Ким Ир Сен М. Горбачевые уриба. Энэ уряалынь баяр баясхалантайгаар хүлеэгдэн абтаа.

* * *

Энэ үдэр М. С. Горбачев Ким Ир Сентэй хөөрэлдэбэ.

Совет-корейн харилсаае хүгжөөлгын асуудалнуудаар hанамжануудаа хэлсээ. Партийна, политическэ, экономическа болон соёлой асуудалнуудаар харилсаа холбооной нь хурдан түргэнөөр хүгжөөгдэжэ байhанда сэдьхэлээ ханажа байhанаа мэдүүлбэ. Харилсаа холбооной али бүхы асуудалнуудаар хоёр талын холбоо барисаае саашадань гүнзэгырүүлэн хүгжөөхэ арга боломжонууд бии гэжэ тэмдэглэгдээ.

Мүнөө үеын дэлхэй дээрэхи байдалые хоёр ороной хүтэлбэрилэгшэ зүбшэн хэлсэхэдээ, дайнай аюулые, империализмын ээрхэг түримхэй hанаашалгануудые зайсуулан сарахын түлөө, бата эб найрамдал хангахын, уласхоорондын харилсаае хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ социалис оронуудай, түрүү үзэлтэй бүхы хүсэнүүдэй холбоо барисаан ехэ удха шанартай байна гэжэ мэдүүлбэд.

Совет-американ дээдэ тушаалта хүтэлбэрилэгшэдэй Рейкьявикта болоhон уулзалга дээрэ совет талын баримталан бэелүүлhэн бүтэмжэтэй hайн хараа шэглэлые гүйсэд дэмжэжэ байhанаа Ким Ир Сен элирхэйлээ. Энэ уулзалга ядерна буу зэбсэгүүдые усадхахын, уласхоорондын харилсаануудые хүгжөөлгэдэ түүхэтэ хубилалта хэхын тула онсо өөрсэ арга олгожо шадаха байгаа.

Совет талаhаа — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Э. А. Шеварднадзе, КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. А. Медведев болон бусад тусхай тушаалтад;

Корейн талаhаа — ТПК-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ЦК-гай секретарь Хо Дам, ТПК-гай ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КНДР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр Ким Ен Нам болон бусад тусхай тушаалтад хөөрэлдөөнүүдтэ хабаадалсаа.

* * *

Ким Ир Сенэй хүндэлэлдэ КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум Кремлиин Ехэ ордон соо сайлалга хэбэ.

Тэрээнтэй суглаа ябаhан партийна ба гүрэнэй ажал ябуулагшад КНДР-эй хүтэлбэрилэгшэтэй хамта байлсаа.

Совет талаhаа — нүхэд М. С. Горбачев, Г. А. Алиев, А. А. Громыко, Е. К. Лигачев, Н. И. Рыжков, М. С. Соломенцев, В. М. Чебриков, Э. А. Шеварднадзе, В. И. Долгих, Б. Н. Ельцин, Н. В. Талызин, А. П. Бирюкова, А. Ф. Добрынин, М. В. Зимянин, В. А. Медведев, Г. П. Разумовский, И. В. Капитонов болон бусад тусхай тушаалтад хабаадаба.

Халуун дулаан, хани барисаанай оршон байдалда үнгэрhэн сайлалга дээрэ нүхэд М. С. Горбачев болон Ким Ир Сен үгэ хэлэбэ. Тэдэнэй хэлэhэн үгэнүүд ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, удаан үргэлжэлhэн альга ташалгаар угтагдаhан байгаа.

(ТАСС).

СССР-hээ МОРДОБО

Даниин Премьер-Министр Поуль Шлютер hамгантаяа октябриин 24-дэ СССР-hээ мордобо. Совет правительствын уряалаар тэрэ хани ёhоной албанай хэрэгээр манай орондо ерэhэн байгаа.

(ТАСС).

АРАДТАА ЗОРЮУЛАГДАhАН АЖАБАЙДАЛ

ОРДЖОНИКИДЗЕ. (ТАСС). Терек мүрэнэй эрье дээрэхи хото Г. К. Орджоникидзиин нэрэтэй нягта холбоотой байгаа. Граждан дайнай жэлнүүдтэ В. И. Ленинэй даабаряар Серго Россин урда хубиин онсо тусхай комиссар болгогдожо, Владикавказые хамгаалха хэрэгые хүтэлбэрилөө hэн. Тэрэ фронтын эгээл хүшэр хүндэ участогуудта бии боложо, хүдэлмэришэдэй, хадата нютагаархидай отрядуудые нэгэдүүлдэг байгаа. 1920 оной март hарада контрреволюциhаа Хойто Кавказые сүлөөлhэнэйнгөө hүүлээр Орджоникидзе Осетиин ажалшадтай холбоо барисаагаа таhалаагүй hэн.

Элитэ ехэ партийна ба гүрэнэй ажал ябуулагшын түрэhөөр 100 жэлэй ойдо зорюулагдаhан баярай суглаан октябриин 24-дэ эндэ болобо.

БИДЭ—НЭГЭДЭМЭЛ НАЦИНУУДАЙ АРАДУУДБДИ

Амгалан тайбан байдал, үгэеэ ойлголсолго тогтоохые хүсэhэн арадуудай эрмэлзэлые hүлдэлhэн ООН-ой тэмдэг октябриин 24-дэ ниислэл хотын Түбэй выставкын залые шэмэглэбэ. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин уласхоорондын үдэртэ «Соёлой Уран бэлигтэн эб найрамдалай түлөө» гэжэ уран hайханай выставкэ эндэ нээгдээ.

Совет хани барисаанай бүлгэмүүдэй холбооной, уласхоорондын зарим эмхинүүдэй түлөөлэгшэд москвагайхидтай уулзахаяа ерэhэн байгаа. Москвадахи ООН-ой мэдээсэлэй түбэй эмхидхэhэн пресс-конференцидэ тэдэнэр хабаадаа. Тэрэнэй директор Г. Днепровский уласхоорондын амгалан тайбан ба аюулгүй байдалые хангаха зорилгонуудта алба хэдэг арадуудай бүхэдэлхэйн парламентын ажал ябуулга тухай хөөрэбэ. Дайнай аюулай үргэдэжэ байhан сагта ООН-ой Уставай гол дүримүүдые хэлбэришэгүйгөөр баримталан бэелүүлжэ, дайнай аюул усалhаа ерээдүй үетэниие аршалха, хүнэй нэрэ хүндые улам дээшэлүүлхэ, дэлхэй дээрэ социальна дэбжэлтые хангаха шухала гэжэ тэмдэглэгдээ.

(ТАСС).

hАНАЛАА НЭГЭДЭЛГЫН ҮДЭР

Октябриин 25 хадаа Афганистанай арадтай hаналаа нэгэдэлгын үдэр болоно. Москвагай олониитын түлөөлэгшэдэй октябриин 24-дэ болоhон суглаан энээндэ зорюулагдаhан байгаа.

Бүмбэрсэг дэлхэй дээрэхи империализмда эсэргүү, демократическа хүсэнүүд афган арадай үнэн зүб тэмсэлые үргэнөөр дэмжэжэ байна гэжэ суглаан дээрэ тэмдэглэгдээ. Залуу республикын уласхоорондын нэрэ хүндэ бэхижүүлэгдэжэ байна.

Советскэ Союзай интернациональна туhаламжын, мүн социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай дэмжэлгын ба hаналаа нэгэдэлгын ашаар эрэлхэг зоригтой, ажалша бүхэриг, эб найрамдалда дуратай афган арад революциин дайсадай бүхы түсэбүүдые таhалдуулаа гэжэ суглаан дээрэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

(ТАСС).

ЭЛҮҮР ЭНХЫН ПРОГРАММА

Кардиологуудай бүхэсоюзна IV съезд октябриин 24-дэ хүдэлмэрөө дүүргэбэ. Бүхы союзна республиканууднаа ерэhэн делегадууд болон айлшад, мүн гадаадын оронуудай эрдэмтэд гурбан үдэрэй энэ хуралдаанда хабаадаhан байгаа. Мүнөө үеын кардиологиин эгээл шухала асуудалнуудаар үргэн ехэ хөөрэлдөөн болобо.

hүүлэй үедэ элүүрые хамгаалгын хэрэгтэ эрдэм наукын оруулдаг хубита нилээд ургаа гэжэ хуралдаанда хабаадагшадай элидхэлнүүд, мэдээсэлнүүд дотор хэлэгдэнэ. Урдахи съездhээ хойшо үнгэрhэн саг соо үбшэнгүүдые шэнжэлэн тайлбарилха арга боломжонууд нилээд үргэдхэгдөө. Үбшэнгүүдhээ hэргылхэ, эмнэлгэ аргалалгын шанарые дээшэлүүлхэ арга олгоhон шэнэ зүйлнүүд ажал хэрэгтэ үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэнэ.

Түрүү дүй дүршэл шэнжэлэн дэлгэрүүлгэдэ съезд дээрэ ехэ анхарал хандуулагдаhан байна.

(ТАСС).

СОВЕТ УЛААН ХЭРЭЭhЭНЭЙ ТУhАЛАМЖА

Аэрофлодой самолёдоор ашаан октябриин 24-дэ Манагуада эльгээгдэбэ. hандарал hүйдхэлтэ газарай хүдэлэлгэhөө хохидоhон Сальвадорой хүн зондо эльгээгдээ. Улаан Хэрээhэнэй ба Улаан Хахад hарын бүлгэмүүдэй лигиин түлөөлэгшөөр дамжуулагдажа, хүүгэдэй эдеэ хоол, майхангууд, оро дэбдихэрэй зүйлнүүд, санитарна сүүмхэнүүд Сальвадорой Улаан Хэрээhэнэй национальна бүлгэмдэ дамжуулагдажа байна.

(ТАСС).

МАЛ АЖАЛ — онсо шухала һалбари

МЯХАЛИГ МАЛЫЕ ҮСХЭБЭРИЛГЭ АШАГТАЙ

Энэ удаа Яруунын районой Гүндэ нютагта мяхалиг үүлтэрэй эбэртэ бодо малай заншалта, арбан нэгэдэхи выставкэ-аукцион боложо үнгэрөө. Республикын Госагропромой, хүдөө ажахын выставкын болон үүлтэртэ малай гүрэнэй нэгэдэлэй эмхидхэһэн энэ аукциондо мяхалиг үүлтэрэй мал үсхэбэрилдэг ажахынуудһаа асарагдаһан үүлтэртэ буханудые, эрэ ба эмэ хашарагуудые хараха дуратайшуул эндэ олоороо суглараһан байха юм. Тусхай түхеэрэгдэһэн хорёонууд соо буханууд, буруу буханууд, эмэ хашарагууд хаагданхай, хаамаг бүхэндэнь тэдэнэй ашаг шэмэнь аржытар бэшэгдэнхэй харагдана. Мүн эндэ мяхалиг үүлтэрэй малые олоор үсхэбэрилдэг Захааминай, Яруунын, Хориин районуудай ажахынуудай туйлаһан дүнгүүдые харуулһан стенднүүд, плакадууд олоной анхарал татаба.

11-дэхи выставкэ-аукциондо мяхалиг үүлтэрэй мал үсхэбэрилдэг Яруунын районой «Комсомольский», «Целинный» Яруунын, Исэнгын, Нарһатын, совхозуудай, Хориин районой Хасууртайн, Захааминай районой СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхозуудай фермэнүүдэй мал асарагдаһан байха юм. Олоной үзэмжэдэ бүхыдөө 369 толгой гэхэ гү, али тэрэ тоодо 71 буруу буха, 260 эмэ хашараг харуулагдаба. Эдэмнай казах сагаан толгойто, хальмаг, герефорд үүлтэрэй мал болоно.

Яруунын РАПО-гой түрүүлэгшэ С. Д. Банзаракцаев выставкэ-аукционие нээжэ, республикын үүлтэртэ малай гүрэнэй нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Я. Х. Левитиндэ үгэ үгэбэ. Тэрэ республика дотор мяхалиг үүлтэрэй мал олошоруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ талаар ябуулагдажа байһан хүдэлмэриин дүнгүүд дээрэ тодорхойгоор тогтоо. Мяхалиг үүлтэрэй мал үсхэбэрилдэг районууд, ажахынууд олошорно гэжэ тэрэ хэлээ. Мүнөө Захааминай, Яруунын, Баунтын, Түнхэнэй, Хориин, Хэжэнгын районуудта иимэ мал үсхэбэрилэгдэдэг болонхой. Тиихэдээ бүхы малай 49,4 процентнь казах сагаан толгойто, 42,8 процентнь хальмаг, 7,8 процентнь герефорд үүлтэрэй юм.

Республика дотор малай үүлтэрые һайжаруулха талаар ехэхэн хүдэлмэри ябуулагдана. Иигэжэ һүүлэй үедэ үүлтэртэ малай ажахынууд, фермэнүүд олоор бии болгогдоо. Мүнөө казах сагаан толгойто үүлтэрэй мал үсхэбэрилдэг «Комсомольский», «Целинный» совхозууд болоно. Эдэ ажахынуудта дүн хамта 5 мянга гаран толгой үхэр тоологдодог юм. Мүн лэ энэ үүлтэрэй мал үсхэбэрилхэ 3 фермэ байгуулагданхай. Хальмаг үүлтэрэй малтай Хасууртайн, Михайловкын, Туранай совхозуудта 2 мянган толгой үхэр харууhалагдана. Санагын, СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ, Исэнгын совхозуудай фермэнүүдтэ баһал иимэ үүлтэрэй мал олон. Герефорд үүлтэрэй малые Яруунын, Нарһатын совхозууд үсхэбэрилдэг. Эндэ 1200 толгой мал тоологдоно. Иимэ үүлтэрэй мал олоор үсхэбэрилһэн ажахынууд бусадта орходоо тарган мяха гүрэндэ тушаана. Саашадаа республикымнай колхоз, совхозууд мяхалиг үүлтэрэй үхэрнүүдые улам олошоруулха, тэдэнэйнгээ ашаг шэмыень эрид дээшэлүүлхэ шэглэлтэйгээр бүхы хүдэлмэреэ эмхидхэхэ шухала гэжэ тэрэ тэмдэглээ.

Эндэ үгэ хэлэгшэд мяхалиг үүлтэрэй малые хайшан гэжэ олошоруулха тухай өөһэдынгөө һанамжануудые хөөрэжэ үгөө. Жэшээлхэдэ, Яруунын совхозой директор А. В. Сазонов үгэ абахадаа, герефорд үүлтэрэй мал үсхэбэрилхэдэ ямар бэрхэшээлнүүдэй ушардаг байһан тухай тогтоо. Эдэнэр һаяын сагта энэ үүлтэрэй малые 1000 толгойдо хүргэхэ зорилго табяад, тодорхой хүдэлмэри ябуулжа байнхай. Теэд эдэ малые байлгаха һайн байра бариха гэшэ тон шухалада тоологдоно. Эндэхи гурбан гүүртын мал мүнөө муу, ухахаяа байһан дал соо байлгагдана. Малай байра барюулха талаар мүнгэн зөөри хэрэгтэй. Мяхалиг үүлтэрэй малые саашадань олошоруулха гэбэл, искусственна онсо аргаар бүхы үнеэдээ, эмэ хашарагуудаа үрэжүүлхэ болоно. Юрэдөө, малай үүлтэр һайжаруулха хүдэлмэри манай гарта гэжэ нүхэр Сазонов мэдүүлээ.

— Би мал адуулагшаар үнинэй ажалланаб. Манай ажахы 1963 оноһоо хойшо хальмаг үүлтэрэй мал үсхэбэрилдэг болонхой. Энэ үүлтэрэй мал симментал үүлтэрэйхидэ орходоо тэд ондоо. Түлынь ехэл түргэнөөр томо болодог. Үнеэд мартын тэнгһээ эхилээд, май һарын дүүрэтэр түрэдэг юм. Тугалнуудыень намар эхэһээнь һалгаахадаа толгой бүриин шэгнүүрыень 160—170 килограммда хүргэнэбди. Залуу мал 18 наһатайдаа 320—330 килограмм татана. Иимэ түргэнөөр үдэдэг малые тэжээлээр гүйсэд хангаха хэрэгтэй, — гэжэ Исэнгын совхозой мал адуулагша Д. Э. Ринчинов һанамжаяа хэлээ.

Выставкэ-аукциондо һайн мал бэлдэһэнэйнгээ түлөө Исэнгын совхоз илаһанда тоологдожо, нэгэдэхи шатын дипломоор, үнэтэ бэлэгээр шагнагдаа. Хоёрдохи һуурида Яруунын совхозойхид гараһан байха юм. «Комсомольский» совхоз гурбадахи һуури эзэлээ. Эдэ ажахынуудай түлөөлэгшэдтэ дипломууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаба.

Мүн лэ эндэ эгээл эрхим шанартай бухануудта, эмэ хашарагуудта выставкын медальнууд зүүлгэгдээ.

Мяхалиг үүлтэрэй мал үсхэбэрилгэдэ амжалта туйлаһан малшад республикын Госагропромой, хүдөө ажахын выставкын, үүлтэртэ малай гүрэнэй нэгэдэлэй зүгһөө урмашуулагдаа.

Һүүлээрнь ажахынуудай асараһан буханууд, эрэ, эмэ хашарагууд аукцион дээрэ худалдаанда табигдаа.

В. ДАМБАЕВ,
республикын Госагропромой хүдөө ажахын выставкын директор.

ЭРХИМЛЭГШЭДЭЭ ЭЛИРҮҮЛЭЭ

Баргажанай районой хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд ургасын һайндэрые баярай оршон байдалда һаяхан тэмдэглэбэ. Энэньшье ойлгосотой. Районой колхоз болон совхозуудай коллективүүд тэжээлэй ургамалнуудай, ороохо таряанай баян ургаса хуряажа абаһан байна. Жэшээлхэдэ, районой ажахынуудта бүхыдөө 275.200 центнер үбһэ тэжээл бэлэдхэгдэжэ, түсэбынь 118 процент дүүргэгдээ. Тиихэдэ бүхыдөө һурилэгдэһэн үбһэнэй 52 процентнь нэгэдэхи, 44 процентнь хоёрдохи классай шанартайгаар абтаа.

Үбһэ хуряалгын үедэ ажахынуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ Уланай колхозой тэжээл бэлэдхэгшэд түсэбөө 159 процент дүүргэжэ, илаа бэлэй. Гадна Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо 74.792 центнер һайн шанартай үбһэ тэжээл һурилэгдөө. Гэхэтэй хамта энэ ажахыда сенаж дарха түсэб 146 процент витаминтай ногооной гурил гаргаха түсэб 100 процент дүүргэгдэнхэй. Ажахыда кукурузашадай тусхай звено бии юм. Тэрэниие олон жэлэй туршада түрүү механизатор А. Г. Шакиров хүтэлбэрилнэ. Энэ жэлдэ звеногой гэшүүд даажа абаһан 245 гектарһаа 59.882 центнер кукурузын набша намаа суглуулжа, түсэбөө 163 процентээр дүүргэһэн байна. Иигэжэ тэдэнэр гектарай дунда зэргээр 244 центнер ногоон набша намаа хуряагаа. Тиихэдэ колхозой малшан Ц. Х. Бошигтуев гүүртынгээ дэргэдэхи 40 гектар сабшалангай гектар бүриһөө 26 центнер һайн шанартай үбһэ сабшажа абаа. Цыдых Хамниганович арбаад жэлэй туршада гэр бүлөөрөө гунжадые харууһалжа, тэдэнэйнгээ тугаллаха дүтэлхэдэ, колхозойнгоо һаалиин гүүртэнүүдтэ эльгээдэг.

Энэ жэлдэ районой колхоз, совхозуудай механизаторнууд зундаа хура бороогой ороогүйшье һаа, газар таряалан эрхилэлгэдэ зональна гурим нэбтэрүүлжэ, эршэмтэй технологи хэрэглэһэнэй ашаар таряанай яһала һайн ургаса хуряаһан байна. Тусхайлбал, гүрэндэ 27.390 центнер таряан тушаагдажа, түсэб 228 процент дүүргэгдээ. Эндэ Хилганын колхозой таряашадай ажалые онсолон тэмдэглэмээр. Тус ажахын суута бригадир, Буряадай АССР-эй ба РСФСР-эй габьяата механизатор Д. Р. Раднаевай хүтэлбэрилдэг коллектив 52832 центнер таряа хуряажа, гектарай дунда зэргээр 18 центнер ургаса абаһан байна. Эндэхи механизаторнуудай элдүүрилдэг зарим полиһоо гектарай 25—30 центнер ургаса хуряагдаа. Бригадын гэшүүд ажалаа хамтын подрядай гуримаар эмхидхэнхэй. Тэдэнэр таряалангдаа севооборудуудые нэбтэрүүлэнхэй, баян ургасатай сортын ургамалнуудай үрэһэ хүрэнгэ шадамгайгаар хэрэглэнэ. Тиихэдэ һүүлэй жэлнүүдтэ тус бригада зональна гурим үргэнөөр нэбтэрүүлнэ. Гадна эндэ эршэмтэй технологи хэрэглэгдэнэ. Колхозой механизаторнууд эдэ арга нүхэсэлнүүдэй ашаар жэл бүри тогтууритай баян ургаса хуряадаг болоһон байна. Һаяхан КПСС-эй райкомой бюрогой шиидхэбэреэр тракторно-таряан ажалай энэ бригадын полевой станда ороохо таряа эршэмтэй технологиин ёһоор тариха талаар районой таряашадай түрүү дүй дүршэлэй һургуули нэгэдэжэ, түрүүшын хэшээл үнгэргэгдөө.

Гэхэтэй хамта Уланай колхозой тракторно-таряан ажалай бригадын механизаторнууд баһал жэл бүри жэншэдгүй баян ургаса хуряана. Энэ бригадые Арадуудай Хани барисаанай ордентой В. Л. Цыденов хүтэлбэрилнэ. Һүүлэй жэлнүүдтэ Хилганын, Уланай колхозуудай таряашад хоорондоо мүрысэдэг заншалтай болонхой. Үнгэрһэн жэлдэ уланайхид түрүүлһэн байбал, харин энэ жэлдэ хилганынхид илажа гараа.

Район дотор овощ ургуулха түсэб бэелүүлэгдөө. Эндэ Уланай колхозой, Баргажанай, Шитханай совхозуудай овощ ургуулагшад шалгараа.

Үглөөнэй 10 час. Районой түб һууринай «Хани барисаан» гэжэ стадион дээрэ абаһгаар хүдөө ажахын эдеэ хоолой продуктнуудые худалдаха талаар ярмаг үнгэргэгдөө. Тэрэниие РАПО-гой Соведэй түрүүлэгшэ В. Г. Гонгаров нээгээ. Иигэжэ тосхоной хүн зон ажахынуудһаа асарагдаһан мяха, бусад эдеэ хоолой зүйлнүүдые худалдажа абаа.

Удаань районой соёлой байшан соо хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн болобо. Эндэ хүдөө ажахын продуктнуудай выставкэ нээгдэжэ, планшедүүд, диаграммануud, стенднүүд болон фото-зурагууд колхоз болон совхозуудай туйлаһан үрэ дүнгүүдые элеэр харуулна.

Энэ зүблөөн дээрэ РАПО-гой соведэй түрүүлэгшэ В. Г. Гонгаров дэлгэрэнгы элидхэл хэһэн байна. Удаань хүдөө ажахын продуктнуудые үйлэдбэрилжэ, гүрэндэ худалдаха талаар эрхим дүнгүүдые туйлаһан ажахынуудай коллективүүдтэ КПСС-эй райкомой болон арадай депутадуудай районно Соведэй дамжуулгын Улаан тугууд баярай оршон байдалда барюулагдаба.

Тус зүблөөндэ КПСС-эй Баргажанай райкомой нэгэдэхи секретарь В. Б. Базаров арбан нэгэдэхи табан жэлдэ ажалдаа шалгарһан түрүүшүүлдэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй зүгһөө СССР-эй орден болон медальнуудые нэрьемэ альга ташалган доро барюулба. Бодоной совхозой директор А. Г. Елшиндэ, Октябриин Революциин орден, Баргажанай совхозой механизатор И. И. Зверьковто, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон, Социалис Ажалай Герой Д.-Н. Б. Сундуевта Ажалай Улаан Тугай орденууд, Шитханай совхозой һаалиин фермые даагша А. А. Орловто, Уланай колхозой бригадир В. Л. Цыденовтэ Арадуудай Хани барисаанай орденууд барюулагдаа. Тиихэдэ үшөө ажалай 18 түрүүшүүлдэ орден, медальнууд барюулагдаһан байна.

Зүблөөнэй эсэстэ хүдөө ажахын олохон түрүүшүүл КПСС-эй райкомой болон арадай депутадуудай районно Соведэй Хүндэлэлэй грамотануудаар, дурасхаалта бэлэгүүдээр шагнагдаа.

Энэ зүблөөндэ хэбаадагшад районой таряашадай социалис уялгануудые батална.

Г. РИНЧИНО,
манай корр.

Мүнөөдэр — Автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй уде

ШИИДХЭГДЭХЭ АСУУДАЛНУУД ҮШӨӨЛ ОЛОН

Үйлэдбэриин-территориальна «Бурятавтотранс» нэгэдэлэй ажалша коллектив өөһэдынгөө заншалта һайндэрые ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтаба. Партиин XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, байгша оной юһэн һарын түсэбһөө гадуур 14 мянган тонно ашаа, 7,6 мянган пассажирнуудые зөөһэн байха юм. Туйлаһан энэ амжалтада Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 1-дэхи, 2-дохи предприятинуудай, пассажирска автотранспортна 1-дэхи, 3-дахи предприятинуудай, Северобайкальскын автотранспортна предприятиин коллективүүд горитой хубитаяа оруулаа. Иигэжэ байгша оной түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхэ бата найдамтай үндэһэ һуури табигдаба гэшэ. Мүн саашадаа арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада һайнаар ажаллаха арга энэ олгоно бшуу.

Арбан хоёрдохи табан жэлэй туршада нэгэдэлэй коллектив ашаа зөөлгые 55 процентээр, пассажирнуудые зөөлгые 24 процентээр дээшэлүүлхэ түсэбтэй юм. Эдэ даабаринуудаа сүм бэелүүлбэл, олзо доход 36 процентээр, сэбэр олзо оршо 38 процентээр ехэ болохо жэшээтэй. Мүн ажалай бүтээсые энэ хугасаа соо 24,9 процентээр дээшэлүүлхэ зорилготойбди.

Эдэ бүхы зорилгонуудые дүүргэхын тула нэгэдэлэй коллективүүдэй хүдэлмэриие эрид һайжаруулхаар хэдэ-хэдэн хэмжээ ябуулганууд зохёогдожо, бэелүүлэгдэжэ байнхай. Ерэхэ жэлэй эхинһээ нэгэдэлэй предприятинуудай коллективүүд ажахы эрхилэлгын шэнэ гуримаар ажаллажа эхилхэнь. Шэнэ гуримаар ажаллахын тула мүнөө эмхидхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдэнэ.

Съездын һүүлээр пассажирска автотранспортна 1-дэхи предприятиин коллектив хүдэлмэреэ эрид эдэбхижүүлээ. Тус предприятида ажалай журам шангадхаха, даабаринуудаа саг соонь, һайн шанартайгаар дүүргэхэ, жолоошодой ажалые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ ехэ анхарал хандуулагдана. Тиигэжэ тэдэнэр жэлэй эхинһээ муу бэшэ дүнгүүдые туйлаһан байха юм. Жэшээлхэдэ, автобусуудые рейсдэ гаргалга, үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 28,6 процентээр дээшэлүүлэгдээ. Юһэн һарын түсэбые технико-экономическа бүхы дүнгүүдэй талаар сүм дүүргэжэ шадаа. Гэбэшье тэдэнэр бүри үндэр дүнгүүдые туйлаха аргатай байгаа. Юуб гэхэдэ, предприятиин хүдэлмэрилэгшэдтэ нөөсэ арга боломжонууд үшөөл ехэ бшуу.

Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ арга замуудай нэгэн гэхэдэ, прицеп хэрэглэлгэ болоно. Мүнөө үедэ энэ талаар олон дутагдалнууд предприятинуудта дайралдана. Прицепүүдые хэрэглэлгые һайжаруулха арга боломжо манда бии гэшэ. Жэшээлхэдэ, үнгэрэгшэ жэлдэ Захааминай автотранспортна предприяти прицепүүдые муугаар хэрэглэхэдэнь, бусад районуудай предприятинуудта тэдэнэрэй прицепүүдые үгэхэ баатай болоо һэмди. Харин мүнөө тус предприятиин шэнэ хүтэлбэрилэгшэд энэ хэрэгтэ онсо анхарал хандуулжа, прицепүүдые һайнаар хэрэглэдэг болоо.

Һүүлэй жэлнүүдтэ республикын автотранспортна предприятинууд ехэ ашаа зөөдэг дизельнэ автомобильнуудаар хангагдана. Мүнөө манай предприятинуудта хэдэн «КамАЗ» ашаглагдана. Байгша оной дүрбэдэхи кварталай туршада үшөө олон «КамАЗ» ерэхэ ёһотой. Мүн 20 тонно ашаа зөөдэг 9 «МАЗ» жэлэй дүүрэтэр абтаха юм. Ашаа, пассажирнуудые зөөдэг автомашинануудые бүрин бүтэн байлгажа, һайнаар ашаглабал, нэгэдэлэй предприятинуудай коллективүүд үндэр дүнгүүдые туйлаха аргатай. Байгша оной юһэн һарын дүнгүүдые харахада, «КамАЗ-үүдые» рейсдэ гаргалга министерствын бэшэ нэгэдэлнүүдэйхиһээ доогуур байна. «КамАЗ-үүдые» ашагладаг предприятинуудай хүдэлмэриие шэнжэлжэ үзэһэнэй ёһоор, тэдэнэр автомашина муугаар ашаглажа эбдээд, рейсдэ багаар гаргаһан байгаа. Энэ талаар Каменскын АТП муу байдалтай. Эндэ 10 самосвалай 3—4-ниинь, ашаанай 14 автомобилиин 5—6-ниинь рейсдэ гаргагдадаг байна бшуу. Тиигэбэшье тус предприятиин коллектив юһэн һарын даабаринуудые сүм дүүргэһэн байха юм. Иигээд харахада, тус предприятиин хүдэлмэрилэгшэд бүри ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ нөөсэ арга боломжотой байна. Тэдэнэр эдэ бүхы нөөсэнүүдые тон богони болзорой туршада ашаглажа эхилхэ ёһотой.

Манай предприятинуудай хүдэлмэридэ шиидхэгдээгүй асуудалнууд, дутуу дундануud бии байһаар. Автомашинануудай ашаалалга, буулгалга доро байха саг хэмһээ үлүү гарана. Республикын районуудаар пассажирнуудые зөөхэ хүдэлмэриин эмхидхэлые һайжаруулхаар болоо. Автобусой рейсдэ гарангүй байха, гээгдэхэ ушарнууд үзэгдэһэн зандаа. Баргажанай, Каменскын, Захааминай автотранспортна предприятинуудта автомашинануудые рейсдэ гаргалга хангалтагүй байна. Зарим предприятинуудта ажалай журам хазагайруулха ушарнууд үзэгдэнэ. Пассажирска автотранспортна 2-дохи, Баргажанай автотранспортна предприятинуудта жолоошодой, заһабарилагшадай ажаллаха эрхэ байдалые һайжаруулха хэмжээнүүд абтанагүй, оньһожоруулгын хэрэгсэлнүүд үйлэдбэридэ тодхогдоногүй. Нэрлэгдэгшэ предприятинуудай урда эдэ бүхы дутагдалнуудые дары усадхаха эрилтэ табигдаа.

Коммунис ажалай, түрүү дүй дүршэлэй һургуулинуудта һуралсалай шэнэ жэл эхилбэ. Гэзгдэжэ ябаһан коллективүүд түрүү предприятинуудай дүй дүршэл шудалжа, үйлэдбэридөө нэбтэрүүлхэ, эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлхэ болоно. Эдэ һургуулинуудта предприятиин хүтэлбэрилэгшэд, инженерно-техническэ мэргэжэлтэд хэшээлнүүдые үнгэргэхөөр хараалагдаа.

Предприятинуудай коллективүүдэй түсэбтэ даабаринуудаа, абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ, автомашинануудые ашаг үрэтэйгөөр ашаглаха хэрэгтэ социалис мүрысөөн ехэ үүргэ нүлөө үзүүлхэ ёһотой. Байгша оной даабарие сүм бэелүүлхэ гэһэн үүсхэлые дэмжэжэ, нэгэдэлэй предприятинуудай коллективүүд үндэр дүнгүүдые туйлана. Мүнөө 21 бригадын коллектив, 700 гаран жолоошод жэлэй түсэбые болзорһоонь урид бэелүүлжэ, ерэхэ жэлэй тоосоогоор ажаллажа байнхай. Эршэтэ социалис мүрысөөнэй охин соо ажалай олон түрүүшүүл ургажа гараа. Нэн түрүүлэн Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 1-дэхи предприятиин жолоошон Иван Васильевич Уколовые нэрлэлтэй. Тэрэ 56 жэл таһалгаряагүй жолоошоноор ажаллана.

Һаһанайнгаа ... раһаншье һаа ... һөө дутуугүй һай... жэ ябана. Габшагай ... гаа түлөө И. В. Уко... тябриин Революциин... Улаан Тугай ордену... лон медальнуудаар ... даһан юм. Арбан ... бан жэлэй даабари... амжалтатайгаар дүүрг... гээ түлөө жолоош... Глазунов, П. Т. Рог... шэд Ажалай Улаа... В. С. Ульянин ... Тэмдэг», В. И. Карп... Алдар Солын III ... нуудаар шагнагдаа.

«РСФСР-тэ автотр... пассажирнуудые зөө... жаруулха тухай» КПСС... гай тогтоолые бэе... сажирска автот... предприятинуудай... вууд хүн зониие ... хын түлөө мүри... социалис мүрысөөн... гада, 212 экипаж, ... шод хабаадалсана ... на заһабарилгагүй... машина удаан саг... үрэтэйгөөр ашагла... мүрысөөндэ 400 гаран... шод хабаадажа, эрх... дые туйлажа ябана...

Мүнөө «Бурятавто... гэдэлэй коллектив... оной даабаринууды... лүүлхын, юһэн һар... да туйлаһан амж... тадхахын тула жо... заһабарилагшадай ... хидхэлгые һайжару... лай, үйлэдбэриин ... гадхаха, түрүү дүй... дые үйлэдбэридэ ... хэ талаар ехэ хүд... ёһотой.

В. ...
«Бурят...
нэгэдэл...

БУЛТАДАА ОРОЛДОНО

Улаан-Үдын ашаанай автотранспортна 1-дэхи предприяти «Бурятавтотранс» нэгэдэлэй эгээл томо предприятинуудай нэгэн юм. Тус предприятида 340 жолоошон ажаллана. Байгша оной туршада тэдэнэр арадай ажахын 3 миллион тонно ашаа зөөхэ түсэбтэй. Энэ даабарие амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө дэлгэрүүлээд, предприятиин жолоошод байгша оной эхинһээ 2 миллион 863 мянган тонно ашаа зөөжэ, юһэн һарын даабарие холо үлүүлэн дүүргэжэ шадаа. Тиигэжэ ажалай бүтээсэ, үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулхада, 103 процент болоно. Мүн жэлэй эхинһээ 152 мянган литр түлишэ алмаһан байха юм.

Агуу Октябриин социалис революциин 69 жэлэй ойе нэрэтэй солотойгоор угтахын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон 67 жолоошон байгша оной даабарие болзорһоонь урид дүүргэһэн тухайгаа мэдүүлээ. Мүн юһэн һарын түсэбые 215 хүн мүн лэ болзорһоонь урид бэелүүлһэн байха юм. Нэгэдэхи классай жолоошод М. Бурлаков, В. Каленых, Ю. Нестеров, А. Калабский, Г. Мальчиков, РСФСР-эй автотранспортын хүндэтэ хүдэлмэрилэгшэд А. В. Качин, Б. Е. Гусенков гэгшэд предприяти дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана. Эдэ жолоошод мүнөө ерэхэ жэлэй түсэбөөр ажаллажа байнхай.

Жолоошодой һаадгүйгөөр хүдэлхын тулада заһабарилагшад оролдоно. Тэдэнэр эбдэрһэн автомашина түргэнөөр, һайн шанартайгаар заһабарилжа, рейсдэ гаргадаг гэшэ. Заһабарилгын 2-дохи участогта Николай Иванович Бурлаковой хүтэлбэрилдэг коммунис ажалай бригада бүтээсэ ехэтэй ажалаараа шалгарна. 8 хүнһөө бүридэһэн энэ коллектив хоёрдохи жэлээ бригадна подрядай гуримаар хүдэлнэ.

— Бидэнэр автомобилиин двигательһээ бэшэ бүхы агрегадуудые заһабарилдагбди. Бригадымнай гэшүүн бүхэн слесариин, токариин хүдэлмэри адли тэгшээр хэдэг болонхой. Юһэн һарын даабарие бригадамнай болзорһоонь урид дүүргээ һэн, — гэжэ бригадир Н. И. Бурлаков хөөрэнэ.

Тус предприятида дайнай болон ажалай ветерануud олон юм. Тэдэнэй нэгэн 75 наһатай жолоошон Иван Васильевич Уколов мүн болоно. 16 жэлэй саана наһанайнгаа амаралтада гарабашье, ажаллаһан зандаа.

Тэрэ залуу жолоошодой һурган хүмүүжүүлэгшэ юм. Тэрэнэй ажалай һургуули гараһан олон тоото жолоошод республикын автотранспортна предприятинуудта ажалла... Тамара Ивановна М... дэ олон жэлэй ту... солоёо магтуулан... «Шэн габьяата ажа... гэһэн медаляар ... данхай.

КПСС-эй XXVII ... шиидхэбэринүүдые ... хүнэй бэелүүлдэг ... шэлүүлхэ, ажалай ... хиха, хүдэлмэриин ... үрэтэйгөөр хэрэглэ... предприятиин коллек... доно, гэжэ тэмдэглэ... мэһээ тус коллектив... бүхэн өөрынгөө ... эрилтэтэйгээр, хар... тэйгээр хандана. ... жэлэй түрүүшын ... тэ даабарие амжал... бэелүүлхын тула ... приятиин жолоошод ... долго гаргана, бүхы ... далаа зорюулна. ... ажалай шанарые ... ашаа зөөхэ сагые ... тэйгоор хэрэглэх... түрхиплэлгын зүйл... тайгаар гаргаша... рилгонуудые энэ ... хараалаанхай.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: ... барилгашадай бригад... Бурлаков. 2. Ажалай ... И. В. Уколов. 3. ... М. А. Бородин, Г. Е. ... тьев, А. Н. Добрын...

С. БАЛ...
Д. АЛТАЕВАЙ ...

АЖАЛАЙ ТЭМСЭЛ ҮРГЭЛЖЭЛһӨӨР

МАНАЙ ХҮБРӨЛДӨӨН

Агуу Октябриин 70 жэлэй ойе ажалайнгаа эрхим амжалтаар угтахын түлөө социалис мүрысөөн үйлэдбэриин предприятинуудта улам үргэнөөр дэлгэрнэ. Мүрысэгшэд түрэл партиингаа XXVII съездын болон КПСС-эй ЦК-гай удаадахи Пленумүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлэн, шэнэ зүйлэй продуктнуудые эрхим һайн шанартайгаар гаргахын түлөө шармайн оролдоно. Манай корреспондент А. ЦЫРЕНОВА республикын Госагропромой Улаан-Үдын кондитерскэ фабрикын үйлэдбэриин таһагай начальник Зинаида Григорьевна БАЛАШОВАТАЙ уулзажа, хэдэн асуудалтайгаар хандаа юм.

Тэрэнэй харюу доро толилогдожо, уншагшадай анхаралда табигдана.

— Зинаида Григорьевна, энэ жэлэйнгээ зорилгонууд тухай тодорхойгоор хөөрэжэ үгыт!

— Арбан хоёрдохи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ хараалагдаһан түсэб ехэ. Манай фабрикын коллектив продукци ехээр үйлэдбэрилжэ, хүн зоной эрилтые хүсэд дүүрэнээр хангахаһаа гадна шанарыень эрид һайжаруулха болонобди. Илангаяа конфетэ, вафлинуудые амтатайгаар, олон янзаар, хүн бүхэнэй дура татахаар хэхэдэ, магазин соо үни удаан хэбтэжэ, шанараа мууданьгүй түргэн наймаалагдажа, гүрэндэ ехэ олзо оруулна гэшэ. Продукци үйлэдбэрилхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэб дүүргэгдээ. Тиихэдэ шанарай тэмдэгтэй продукци үйлэдбэрилжэ гаргадаг коллективүүд олошорно. Жэшээлбэл, карамель конфетэ үйлэдбэрилжэ гаргадаг цехэй Таксира Слепнёвагай хүтэлбэрилдэг комсомол-залуушуулай бригада һара, квартал бүхэндэ хараалагдаһан түсэбөө зэбсэг үлүүлнэ. Энэ бригадада 11 хүн ажалладаг. Социалис мүрысөөнэй һүүлэй дүнгөөр Ольга Зоркальцева, Надежда Зацепина, Евдокия Овчинникова, Валентина Морозова гэгшэд онсо шалгарһан байха юм. Ажалаа бригадна подрядай гуримаар эмхидхэһэн энэ коллективтэ һурган хүмүүжүүлэгшэ бии байха. Үниин хүдэлмэришэд залуушуулда ажалай дүршэл олгуулхаһаа гадна предприятиингаа һайн-һайхан ёһо заншал тухай хөөрэжэ үгэнэ.

Манай фабрикада юһэдэхи СПТУ-да һуража мэргэжэлтэй болоһон залуушуул ерэжэ ажалладаг. Училищи дүүргэһэн залуу басагад наһатайшуулай хүтэлбэри доро орёо нариин автомат түхеэрэлгэтэй машинануудта ажаллахадаа, түргэн дүршэнэ.

Бисквитнэ цехтэ түрүү коллективүүд олон байха. Тусхайлбал, партиин гэшүүндэ кандидат Дулма Чимитовна Убеевагайударидадаг коллектив һара бүхэндэ даабаряа холо үлүүлнэ. Эндэ коммунист Нина Дмитриевна Большаковагай хүдэлмэриие онсо тэмдэглэмээр. Тэрэ нүхэрнай голодоһогүйгөөр ажаллаха тэмсэл бүхы цех соогоо үүсхэнхэй. Тиихэдэ холимог зөөхитой, вафли шарадаг печэнэй оператор Татьяна Данилова залуушуулай ёһотой һурган хүмүүжүүлэгшэнь байха.

Һүүлэй жэлнүүдтэ фабрикадамнай хуушанайнь оньһон түхеэрэлгэ, машинанууд һэльбэн шэнэлэгдэжэ, бүтээсэ ехэтэй түхеэрэлгэнүүд тодхогдоно. Тиихэдэ бидэнэй урда бүри ехэ зорилго табигдадаг болоо. Нэн түрүүлэн продукциин шанарые эрид һайжаруулжа, голодоһогүйгөөр ажаллаха эрилтыень сүм бэелүүлхэ болонобди. Элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудаа усадхажа, түрүү предприятинуудай зэргэдэ һууриия батаар олжо гарахын тула фабрикадамнай ажалай эмхидхэл һайжаруулха, үндэһөөрнь нарижуулан хубилгаха талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэхэ ёһотой.

— Ажалшадай эрилтэ, хэрэглэмжые гүйсэд дүүрэнээр хангаха зорилгын табигдаад байһан мүнөө сагта олон зүйлэй продукци үйлэдбэрилхэ түсэб хэр бэелүүлэгдэнэб!

— Нёдондо предприятимнай дүрбэн шэнэ зүйлэй продукци нэмэжэ үйлэдбэрилдэг болоо һэн. Жэшээлбэл, «Коньячная», «Дубок» карамель, хоорондоо һамартай «Мишка косолапый» түхэлэй вафли, «Чайная» гэжэ конфетэ хэдэг болообди. Энэ продукцимнай худалдан абагшадта һайшаагдан угтагдаа. Харин байгша ондо кондитерскэ дүрбэн зүйлэй продукци гаргахаар түсэблэнхэйбди. Тусхайлбал, помадка нэмэлтэтэй «Лимонная», «Иванушка» карамельнууд, шоколадаар будагдаһан «Карусель» конфетэ, «Апельсиновое» гэжэ нэрэтэй печени наймаанай тагуудта табигданхай байхыень харахат.

Шэнэ табан жэлэй эхинһээ хойшо манай предприяти кондитерскэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые үйлэдбэрилжэ гаргахадаа, нютагтаа суглуулагдажа бэлэдхэгдэһэн продуктнуудые — шасарганын шүүһэ, үхэр нюдэнэй жэмэс, хушын һамар хэрэглэхэбди. Эрхим шанартай продукци гаргахын түлөө тэмсэл улам үргэдэхэ. Нёдондо предприятимнай 528 мянган түхэригэй продукци эрхим һайн шанартайгаар үйлэдбэрилээ һэн. Тиин энэ табан жэлэй туршада фабрикадамнай бүхыдөө 1,5 миллион түхэригэй продукци шанарай тэмдэгтэйгээр гаргагдахаар түсэблэгдэнэ. Тусхайлбал, ... помадка болон һүн... тэй, хатуу сула кара... хальһатаһан гадарг... ладтай конфетэнүүд ... жээгээр багсалагдаһ... печени гаргахабди.

Худалдан абагша... рилһэн продукци... гахан эрилтэ табид... юм. Тиимэһээ бид... болоод лэ худалда... дай һанамжа, дурал... хүлеэн абаха гэжэ ... залгануудые ...

Агуу Октябриин ... ойе ажалайнгаа эрхим ... таар угтахын түлөө ... оролсоһон фабрикын ... лектив республикын ... ропромой харьяата ... ятинуудай дунда ... ри эзэлхын түлөө ... шадабаряа гарган ... Тобшолбол, бида ... бэелүүлжэ, хаһа... хүрэхэ гэжэ оролд...

Уншагшадтаяа уулзалганууд

ТУҺАТАЙ ХӨӨРЭЛДӨӨН

...районой Оронго тосхоной соёлой байшан эмхидхэгдээ. «Буряад үнэн» газетын уншагшадтаяа хани халуунаар уулзалгын аша туһатай холбоо барисаа байгуулха үедэ хэгдэһэн тэмдэглэлнүүдые уншагшадтаа дурадханабди.

...тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө. Редакциин бэшэгүүдэй таһагые даагша Б. Д. Дымбрылова уншагшадтаяа нягта холбоо байгуулха талаар ямар ажал ябуулагданаб гэжэ хөөрөө. Республикын соёлой болон һуралсалай эмхи зургаануудай ажал хэрэгые газетын хуудаһануудта харуулжа байдаг газетын соёлой болон һургуулиин таһагые даагша Ц. Ц. Дондогой өөһэдынгөө таһагай корреспондентнүүдэй бэелүүлдэг үүргэ, худэлмэри тухай, илангаяа һурагшадай зохёохы худэлмэридэ зорюулагдаһан, заншалта болоһон «Хонхо» хуудаһан тухай тобшохоноор хөөрэһэн байна. Удаань поэтесса Цырендулма Дондогой, поэт ба прозаик Цыдып Цырендоржиев өөһэдынгөө зохёоһон шүлэгүүдые уран гоёор уншажа, шагнагшадай халуун альга ташалгаар угтагдаба. Хэблэлдэ гараһан номуудтаяа тэдэнэр суглараг-шадые танилсуулһан байна.

Редакциин фотокорреспондент С. Ц. Балдуев үгэ хэлэхэдээ, һургуулиин фотокружогуудай худэлмэриие эдэбхижүүлхэ, хүүгэдэй бэлиг шадабариие хүгжөөхэ шухала, «Буряад үнэн» газетын соносхоһон фотоконкурсдо тэдэниие хабаадуулха зэргэтэйбди гэжэ тодорхойлбо.

—Хэндэ, ямар асуудал байнаб? Манай газетын худэлмэри тухай өөрынгөө һанамжа, дурадхалнуудаа хэлэжэ үгыт, —гэжэ уулзалгынгаа түгэсхэлдэ Ц. Б. Цырендоржиев оронгынхидта хандаа.

Тон һонирхолтой хөөрэлдөөнэй эрхэ байдал тогтоожо, аша туһатай уулзалга үргэлжэлбэ. Жэнхэни буряад хэлэн дээрэ хөөрэлдөөн боложо, олониитые һонирхуулба. Наһажаал хүн сцена дээрэ гаража, «Оронгын совхозой тракторна бригадын тоо бүридхэгшэ Жамьян Аюшеевич Тугутов гэшэб» гэжэ өөрыгөө танюулаад, һанамжаараа хубаалдаба:

— Би имэ һонин уулзалга болохоонь гэжэ мэдээгүй ябааб. «Буряад үнэн» газетын худэлмэрилэгшэдтэй уулзалга болохонь гэжэ эртээнһээ мэдээсэгдэхэ ёһотой байгаа. Энэ уулзалга ехэ һонёор үнгэрбэ. Хойшодоо имэ уулзалганuудые жэлэй нэгэ дахин эмхидхэбэл, ехэл һайн байгаа. Һүүлэй үедэ түрэлхи хэлэн дээрэ гарадаг «Буряад үнэн» газетээ ехэл хомор уншадаг болообди. Залуушуулнай буряад хэлээ муу мэдэнэ. Үнэн дээрээ буряад хэлэмнай ямар баян гээшэб! Илангаяа залуушуул түрэл хэлээ мартангүй үзэхэ ёһотой. Иигэжэ жэлэй нэгэ уулзажа, хүдөө бэшэгшэдтээ холбоотой болыт гэхэ байнаб.

— Хэлэн тухай хэлыт. Газетын хэлэн тухай,—гэһэн асуудал Ц. Ц. Дондогой табина.

— Хэлэн тухайшье ехэ хэлэхэ юумэн үгы. Заримандаа «Правда Бурятии» газетын статьянууд дабтагдахаа һанана, зарим материалнууд муугаар оршуулагдана гү гэжэ һананаб. Ерэхэ жэлэй газетын захилһаа оройтоо гүб гэжэ һанаалби... Зай, һайн даа.

Оронгын совхозой директор А. Д. Моглоев иигэжэ хэлэбэ:

— Имэ уулзалганууд ехэл хэрэгтэй, удхатай юм байна. Зүгөөр бэлэдхэлгүйгөөр эмхидхэгдээ гэжэ зэмээ ойлгообди. Иигээд лэ саашадаа бүри һайнаар эдэ уулзалгые үнгэргэхэбди гэжэ найдуулнабди. Газетын удхань һонин, гайхал түрүүлдэг статьянууд бэшэгдэдэг. Гэбэшье ородһоо буряад болгогдоһон статьянууд хүндөөр оршуулагдадаг байна. Хоёрдохёор, Буряад ороной эрдэмтэдэй шэнжэлгэнүүд үсөөн гарадаг, илангаяа буряад арадай уг гарбал тухай, жэшээнь, хэмнэй хонгоодор яһатанайб, хаанаһаа гарааб гэһэн һонин зүйлнүүд тухай материалнууд манай үеын хүнүүдые һонирхуулха байха. Тиихэдэ «Советская Россия», «Сельская жизнь» газетэнүүд шэнэ дуунуудые саг үргэлжэ хэблэдэг гээшэ. Радиогоор шагнаһан шэнэ дуунууд хадуугдадаггүй, тиимэһээ гоё һайхан буряад дуунуудые «Буряад үнэн» газетэдэ саг үргэлжэ хэблүүлжэ байгыт гэжэ дурадхаха байнаб.

— Газетын оршуулганууд хүндэшэг гэжэ эдэ хүнүүд зүб хэлэнэ. Юуб гэхэдэ, илангаяа ута, орёо мэдүүлэлые дууһан уншатараа, эхинэйнь удха мартагдахаа һанадаг, ойлгохоёо болишохоор. Энэ минии ажаглалта. Тиихэдэ «Буряад үнэн» газетын худэлмэрилэгшэд манай эндэ үсөөн ерэдэг, удаан саг соо харагдадаггүй. Мүнөө уулзалгада хабаадажа байһан хүнүүдые анха түрүүшынхиэ хаража, танилсажа байнабди. Тиимэһээ саашадаа имэ уулзалгануудые олоор үнгэргэжэ, илангаяа һургуулиин үхибүүдтэй, хүн зонтой нягта холбоо байгуулха шухала,—гэжэ Оронгын дунда һургуулиин директор Чимит Ламажапович Ринчинов хэлэһэн байна.

Энэ үдэшын түгэсхэлдэ «Буряад үнэн» газетын редакторай орлогшо Ц. Б. Цырен-

доржиев уншагшадайнгаа асуудалнуудта харюусаад, уулзалгада хабаадагшадта халуун баярые хүргэбэ. Аша туһатай энэ хөөрэлдөөн газетын саашанхи зохёохы худэлмэридэ, уншагшадтаяа нягта холбоо байгуулгада нүлөөлхэ байһаниинь лабтай. Юуб гэхэдэ, энэ уулзалга газетын худэлмэрилэгшэдэйшье, хүн зонойшье зүрхэ сэдьхэлдэ урма зориг түрүүлээ, харилсаа холбоо бэхижүүлээ бшуу.

Б. ДАРИЕВА.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Уулзалгын үедэ. 2. Оронгын совхозой тракторна бригадын тоо бүридхэгшэ Ж. А. Тугутов үгэ хэлэжэ байна.

С. БАЛДУЕВАЙ фото-зурагууд.

ХУУШАН ЗҮРГӨӨРӨӨ ДАБШАҺААР

БАГША ТУХАЙ ҮГЭ

...бэлдэнэ, картануудые зохёоно. Тиигэхэ зуураа, һурагшад өөһэдынгөө мэдэсые дэлгэрэнгы удхатай болгоно.

Илангаяа СССР-эй экономическа, мүн хариин оронуудай экономическа географи заахадаа, Нина Иннокентьевна мүнөөнэй үе сагай экономическа болон политическа эрхэ байдалтай шадамараар холбожо шададаг.

Түрэл Коммунис партиингаа, Совет гүрэн түрынгөө түүхэтэ документнүүдые шудалан танилсахадань, һурагшадтаа багшань туһалжа, ойлгуулжа үгэдэг, бүхы наһан соогоо мартахаар бэшээр харуулдаг байна ха юм.

Манай һургуулида табяад багшанар хүдэлнэ. Тэдэнэй дундаһаа эгээл наһатай, эгээл дүй дүршэлтэй, эгээл олондо хүндэтэйнь Нина Иннокентьевна гэхэдэ, алдуу болохогүй.

Нина Иннокентьевнагай ажалай намтар мартагдашагүй дүшэн зургаан оной сентябриин нэгэнһээ эхиеэ абанхай. Буряадай багшанарай хоёр жэлэй институт дүүргэһэн, хорёод наһатай залуухан басаган табадахи, зургаадахи, долоодохи классуудай һурагшадта географи заажа захалба.

Илалта түгэс дүүрэһэн Эсэгэ орсноо хамгаалгын Агууехэ дайнай һүүлдэхи түрүүшын жэлнүүдтэ ямар хүндэ хүшэр байгаа гээшэб?! Олонхи үхибүүдэй эсэгэнэр, аханар дайнда унаһан гү, али үшөө гэртээ бусажа ерээдүй байгаа. Һурагшадай хубсаһа хунар гэжэ ямар һэн бэ? Номууд, дэбтэр, тетрадьнууд дуталдаха. Бэхэ, гуурһан гэжэ хомордой хомор «Заримдаа үхибүүд газетын хуудаһаар дэбтэрнүүдые хээд, эһээр эдьхэһэн бэхээр мүрнүүдэйнь хоорондуур бэшэжэ байгша һэн», —гэжэ Нина Иннокентьевна хөөрэдэг. Теэд һургаһан үхибүүдынь эрхые бэшэ, бэрхые һуража, эрдэм номтой хүнүүд болонхой, нютагтаа хүдэлжэ ябана.

Мүнөө жэлдэ Н. И. Шодонова 60 наһатай болоо. Тэрэнэйнь 40 жэл хадаа ургажа ябаа залуу үетэниие һурган хүмүүжүүлгэдэ зорюулагдаа. Хорин жэлэй хугасаа соо багшалаад байхадаа, Нина Иннокентьевна партиин гэшүүн болоо юм. Тэрэ гэһээр коммунистын үндэр нэрые дээрэ үргэн, нангинаар сахин ябана.

Нина Иннокентьевна хадаа бэлэдхэл шадабаряа хоол дээшэлүүлхэ гэжэ оролдон ябагшадай нэгэн. Ажалһаа таһалгарлагүйгөөр һуража, Шэтын багшанарай дээдэ һургуулиин географическа факультет амжалтатайгаар дүүргэһэн байна.

Нина Иннокентьевнагай һургаһан хүбүүд, басагад олонхидынь түрэл нютагтаа эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллана. Хүрбын совхозой, леспромхозой үйлэдбэриин түрүүшүүл тэдэнэй тоодо ороход байха.

Эрхим һурагшадайнь нэгэн Цыргэма Банзаракцаева Буряадай багшанарай дээдэ һургуули амжалтатайгаар дүүргэһэнэй удаа түрэл нютагтаа географиин багшаар хүдэлжэ байна. Өөрынгөө шабила — залуу багшада Нина Иннокентьевна али болохоор туһалдаг юм. Олон жэлэй туршада суглуулһан материалнуудаашье үгэдэг хэбэртэй агша.

Олон жэлэй хугасаа соо нэгэ һургуулида, нэгэ предмет заажа ябахадаа, багша аргагүй баян дидактическа материалнуудые суглуулһан байха юм. Энэнь хэшээлнүүдээ үнгэргэхэдэнь, хэлэшэгүй ехэ туһатай.

Буряадай АССР-эй һургуулиин габьяата багша, РСФСР-эй арадай гэгээрэлэй отличник Нина Иннокентьевна Шодоновагай эдэбхи үүсхэлээр һургуулидамнай географическа комитет эмхидхэгдэнхэй.

Хасуууртайн, Тээгдын дунда, мүн Тохорюугтын, Дээдэ-Хүрбын найман жэлэй һургуулинуудай географиин багшанарай методическа нэгэдэлые Н. И. Шодонова хүтэлбэрилнэ.

Нина Иннокентьевна — дүрбэн үхибүүдэй эхэ. Тэдэнь бүлтадаа һургуулитай, мэргэжэлтэй болонхой. Эгээ одхон хүбүүниинь мүнөө хүдөө ажахын институдай дүрбэдэхи курсда һуража байна.

Багша, коммунист, эхэ Нина Иннокентьевна Шодонова хаанашье, хэзээшье совет эхэнэрэй, багшын нэрые дээрэ үргэн, залуу үетэниие коммунис үзэл бодолтойгоор, сэбэр һайхан сэдьхэлтэйгээр хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ үнэн сэхэ ябадаг.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда баатарай үхэлөөр унаһан нютагаархидтаа табиһан хүшөө Дээдэ-Хүрбын сомоной Советэй гүйсэдкомой байшангай даргэдэхи үргэн талмай дээрэ байдаг юм. Илалтын 40 жэлэй ойн баярай үдэр тус хүшөөе нээлгэдэ зорюулагдаһан митинг дээрэ Н. И. Шодонова үгэ хэлэхэдээ, мүн нютагаархидтайгаа хөөрэлдэхэдөө:

—Эхэ оронойнгоо эрхэ сүлөөгэй, амгалан тайбан байдалай түлөө ами наһаа хайрлангүйгөөр үгэһэн эдэ хүбүүдтэл адли эрэлхэг зоригтой, урагшаа һанаатай ябаха ёһотойбди,—гэжэ залуушуулда хандаа һэн.

Түрэл партиингаа XXVII съездын шиидхэбэринүүдые ажабайдалда нэбтэрүүлэн бэелүүлхэ, мүн һургуулиин реформые алишье талаар бэелүүлэлсэхэ гэжэ оролдон, урдынхи мэтэ эдэбхитэйгээр тэрэ ябана. Юундэб гэхэдэ, Н. И. Шодонова дүшэн жэлэй саана гаргаһан зүргөөрөө үнөөхил шумууханаар алхалһан зандаа.

М. ЖАМБАЛОВА,
Хорины районой Тээгдын дунда һургуулиин директор.

ТАСС АПН

ХИЛЫН СААНАҺАА

...Р-эй ҺАЙН ҺАЙХАН ХҮСЭЛ ЭРМЭЛЗЭЛ

...ехэ политическа үйлэ хэрэг болоно гэжэ бүхы дэлхэй дээрэ сэгнэнэ. Ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахаа арга боломжын бии байһаниинь элирүүлэгдээ гэжэ «Работническо дело» газетэ бэшэнэ. Энэ уулзалгын ашаар ядерна буу зэбсэг усадхан үгы хэхын түлөө тэмсэлдэ тон шэнэ шата туйлаха арга олгоо. Советскэ Союз ядерна буу зэбсэг хорооходын, зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээлгые зайсуулан сарахын, тэрэниие замбуулинай дайдада гаргалгые болюулхын түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэнэ. Тиихэдэ сэрэгэй-промышленна комплексын аша туһые сахидаг дай жүрөөдэһэн хүсэнүүд амгалан тайбан байдал хангаха гэһэн арадуудай хүсэл эрмэлзэл буурүулхые, буу зэбсэг хүряалгада һаад тойбо татахые оролдоно гэжэ СССР тэмдэглэнэ.

ПРАГА. СССР-эй хараа бодолой эрид шууд байһые М. С. Горбачевой мэдүүлгэ элирхэйлэн харуулба гэжэ «Руде право» газетэ бэшэнэ. Тэрэ бүхы дэлхэй дээрэ аюулгүй байдал хангаха хүсэл эрмэлзэлтэй байһанаа мэдүүлээ. Буу зэбсэгүүдые хүряалгын үргэн ехэ программа Советскэ Союз табихадаа, ядерна зэбсэг хүряаха арга боломжын бии байһанда этигэнэ. Вашингтоной түсэблэжэ байһан «одото дайнай» программа бата эб найрамдалай замда зүрюу харшаар табигдана. СССР дурадхалнуудаа болюулнагүй, США-гай зүгһөө һайн һайхан хүсэл эрмэлзэл гаргагдаха аабза гэжэ хүлеэнэ.

ВАРШАВА. СССР-эй амгалан тайбан хараа шэглэлтэй байһые М. С. Горбачевой совет телевиденеэр хэлэһэн үгэ үшөө дахин элирхэйлэн харуулба гэжэ «Трибуна люду» газетэ бэшэнэ. Шахардуу шанга байдалые һуларуулха, совет-американ харилсаае һайжаруулха аргын бии болоходонь, хархис хүсэнүүд энээндэнь эсэргүүсэн тэмсэжэ захалаа. Урдандашье имэ юумэн болодог байгаа, мүнөөшье Рейкьявигтахи уулзалгын һүүлээр имэ ушар тохёолдобо. Имэ оршон байдалда совет хүтэлбэрилэгшэ тодо хурсаар, түбшэн даруугаар, али бүхы ушар байдалые гүнзэгыгөөр тайлбарилан хэлээ. Ушар баримтануудта хандахадаа, хөөрэлдөөнүүдэй ямараар үнгэрһэн тухай һануулһан байна. Имагтал бүтэмжэтэй һайн, шухала удха шанартай совет дурадхалнууд Рейкьявигтахи хөөрэлдөөнэй үндэһэ һуури болоһониинь арсашагүй. Исландиин ниислэл хотодо болоһон уулзалгын үедэ Советскэ Союз һайн хүсэл эрмэлзэлтэй байһанаа харуулаа.

НЬЮ-ЙОРК. Исландида болоһон уулзалгын дүнгүүдые зорюута хазагайруулһанайнь түлөө М. С. Горбачев США-е гэмнэбэ гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ тэмдэглэнэ.

Исландида туйлагдаһан амжалтые улам батадхажа, ядерна буу зэбсэгүүдые хинаха тухай үргэн хэмжээнэй хэлсээ баталхын тула бүхы юумэ хэхыень Москва США-е уряалба гэжэ тэрэнэй хэлэһэн үгые бүрин хүсэдөөр дамжуулһан Си-эн-эн гэдэг телекомпани зааба.

ЛОНДОН. М. С. Горбачев өөрынгөө хараа бодолые тодорхойгоор найруулба гэжэ Би-би-си гэдэг телекомпани дамжуулна. «Одото дайнай» программада эсэргүү тэмсэлээ Москва зогсоохогүй юм. Хэрбээ мүнөө урагшаа алхам хэхын тула американ тала хүсэл эрмэлзэл гаргаха ёһотой.

Сагаан байшан өөрөө өөрыгөө хатуу шанга шүүмжэлэлэй гал дүлөөр хайруулба гэжэ «Таймс» тэмдэглэнэ. Уршаг аюултай дипломатическа наада үүдхэһэнэйнь түлөө тэрэниие шүүмжэлнэ.

ПАРИЖ. Совет-американ дээдэ тушаалта хүтэлбэрилэгшэдэй Рейкьявигта болоһон уулзалга ядерна буу зэбсэгүүдые хүряаха замые бэдэрэн ололгодо шухала удха шанартай байна гэжэ совет хүтэлбэрилэгшэ тэмдэглээ гээд «Юманите» газетэ бэшэнэ.

Буряадай уран зохёолшодой шэнэ бүтээлнүүдһээ

Г. РАДНАЕВА

АМИДЫ ХҮҮРГЭНҮҮД

(ПОЭМЭҺЭЭ ХЭҺЭГ)

ОРОЛТО

Дүрбэн поэмэһээ бүридэһэн «Хун шубуун» гэжэ шэнэ номоо поэт, Буряадай комсомолой шангай лауреат Галина Раднаева Буряадай номой хэблэлээр гаргуулхаяа байна. Буряадайнгаа комсомолой түүхэдэ зорюулһан «Амиды хүүргэнүүд» гэжэ поэмэ һаяхан бэшэжэ дүүргэбэ. Комсомолой түрэһэн үдэрые угтуулан, поэдэй шэнэ поэмэһээ хэһэгые уншагшадтаа дурадханабди.

Хүнэй үриин
һэжэглээгүй
жаргал олохоор
Ухаанайнгаа
үнсэг дээрэ
сагуудые
мүргэлдүүлнэб.
Ханхинажа үрдеэгүй
дуунайнгаа
дэлхэйдэ ошохоор
Үеһөө үедэ
амиды бэеэрээ
хүүргэ табинаб:
Үзэгтэ һуража,
хүн нэрээ
бэшэжэ эхилхэдэм,
Үгэ бүхэндэм —
Үхэлые илаһан
оронойм амисхал
һэн.
Үлгэн дэлхэйдэ
үнэн бэеэ
бэелжэ ябахадам,
Уран дууһаам
намтарни мүндэлнэ —
нэрэнь: Комсомол!

ТАБАДАХИ ҺАЛАА

Хүн ябаһан
нэрээ бузарлаһан
золигууд
гүүлэхэгүй —
Эхэнэрэй сэдьхэлдэ
Рафаэлиин нюуһан
таабари байһандаа
гү?
Хараһаа сагаанине
илгаад лэ, үүргээ
дүүргээб гэхэгүй —
Зурагдаагүй зурагай
будаг бэдэрһэн
эскизүүд
гүүлэһэндээ гү?
Хүйтэниинэ хүйтэн,
халуунине халуун
гэхэгүй дэлхэйнүүд
Һудаһан соохи
шуһан соомнай
бүрилдэжэл байгаа.
Хадые урбуулхаар
хүсэн дундаа
хоолойн һайханаар
Хүсэл манай
дэлхэй дүүрэн
жэрьежэл байгаа.

ҺАНАНАБ

Комсомолой гэшүүн
болобош гүүлээд,
газаашаа
гарахадам,
Нютагайм шарай
дэншье сэлмэгээр
толорооһонь һаял
һэн.
Комсомолой билет
зүрхэндэм дүтэ —
үбэр соом —
Нангинаа нангин
партидаа үнэн
түрүүшым тангариг
һэн.
Гэшүүндэ абтаһан
эрхэ-м гэршэлхэ
анкетым хуудаһан
сэбэр —
Хүнэй гайхамаа
баатаран хэрэгтэшье
хубимни оролсоогүй;
Комсомолой эрилтэ —
шалгалтые дааха
бүтээһэншье юумэн
хомор —
Ханхинаха дууминил
бүрилдэхэ үүргээ
намдаа мэдүүлэнхэй.

ҮҮРГЭДЭНЬ

Ажабайдалай хубилдаг
жама ёһоор
Сэдьхэлээ сэсэрлигтэл
сэсэглүүлхэ гэһэн
дурадхалнууд,
дурадхалнууд...
Саг сагайнгаа эрилтэдэ
хүрэмөөр
Ажал, хэрэгээрээ
жаргахаш гэһэн
түсэбүүд, түсэбүүд...

ТИИМЭҺЭЭЛ

Үерлэжэ байһан
уһа руушье
орохоор бэлэн,
Үе сагайнгаа
замай хүшэрые
шэлэхээр
зүдхэхэдэм.
Улайжа байһан
гал руушье
ошохоор бэлэн
Үльгэрэйнгөө баатарай
үнэн бэеэ
бэелшоод
ябахадам, —
Нарата дэлхэйн
найдалые хэншье
намда хараагүй —
Номоол һайнаар
үзыш гэһэн
үгэнүүд мүрдөө.
Ехэшүүлэй хэрэгтэ
хэншье намайе
дүтэ табяагүй —
«Эсэбэритэйш», — гээд,
хүлеэ гэһэн
үе сагни бадашаа.

БАДАШАЛГАҺААНЬ

Хэндэшье
Һургагдаагүй эмнигтэл,
орёо теоремэнүүд
Ургадам оронгүй булгижал
байгаа.
Һамбаашалжа, заримдаа
эмээлээ тохоод,
Удангүй тэрээндээ
хаюулжал ябагдаа.
Гэбэшье
Түүхын үүдэн хахинаһаар
нээгдэжэ,
Табсан өөдөө дохонсуулжа
байгаандань,
Эмгээгээрии намайе
юундэшьеб хайруулжа,
Эрдэмэй дабаан үндэр юм
даа гүүлээндэнь.

НАМГҮИГӨӨР

Заводуудайнгаа үндэр
хоолойе үлылгэжэ,
Сортоотой задарюунаар
түрэсэ Буряаднай
наяруулжал байгаа.
Алтан хоолостоо
ерээдүйем ябталжа,
Агуу сагтаа үнэн хэрэгнай
бэелжэл байгаа.
Оройгоороо хүлэгэй һүлдэ
хиидхүүлһэн
Оперын ордонһоо хүн
шубуудынай
даляа дэлинхэй,
Ендэр дээрэнь тэмсэлээ
үргэлжэлүүлһэн
Энхэ-Булад баатар,
Сусанинуудынай
эрьежэ ерэнхэй,
Аха нүхэдэйм мүнхэ
хүдэлөөн
Омогорхол дүүрэн
сагуудаа нигэжэ
ахинжал ябаа.
Амгалан байдалайм ажалай
мушхараан
Оньһон машина,
автомадуудай шэди
гүүлэжэл байгаа.

ГЭНТЭ ДУУЛАХАДАМ:

— Бэлэн дээрэ
бэлсыжэ жаргашаһан
залуушуул, — гээд,
Мэдээ алдахаар,
голхоролой гэмэрээн
араһаам шабхадалай.
— Бэрхэнүүд гээшэнь
хүнэй урдуур
гүйлдэхэдөө, — гээд,
Муулахаар хүндэ
шулуун үгэнүүд
урдаһаам хиидэлэй.

ҮГЫ ДАА

Саг бүхэн өөртөө үнэн
Өөдэргэн хүбүүд-
басагадтай юм гэдэг.
Сэсэрхэжэ, бэеэ
сагааруулха гэһэн
Өөдэгүй заримашье
баһал байжа болодог.
Залхуу хүн алдуу
хэхэгүй —
Тэмсэлэй удха тэдэндэ
хэрэгтэй бэшэл,
Зоригтой хүнэй харгы
болдоггой —
Таамаг ерээдүйн талаан
тэдэндэ мэээхэйл.

ЗҮГӨӨР

Урда хойгуур
гүйжэ нэтэрһэн
залуушуул гэнэ
гүт?
Үгы даа,
тиимэшье бэшэл
минии үетэн.
Бэлэн дээрэ
хубилза болоһон
хүнүүд гэнэ гүт?
Үгы даа,
өөрыгөө бэдэрһэн
зоболомнай —
үнэн.
Үе сагайм
тэнгэриин нэрьеэн,
пара
буляалдаан —
Дуулана гүт,
энэ манай —
дууладаг дуун.
Үхэлгүй мүнхэ
мүшэдые бэлэглэхэ
хүсэлсөөрөө
һайхамди —
Дурлал дүүрэн
байһанаа хубаалдадаг
баяниһаа баямдик.

ТИИМЭҺЭЭЛ

Хүнэй һэжэглээгүй бэлиг
олохоор
Сагаа ниидэл дундань
шүүрэһэн
уеын нүхэд,
Ханхинаагүй дуунайнгаа
дэлхэйдэ ошохоор
Сэдьхэлэйнгээ мүнхэ
галые дуудаһан
БАМ-ай баатарнууд
Түмэн хүлэгүүдэй дэлһэн
мэтэ,
Түмэр рельснүүдтэ
хүсэлөө шудхан
дабшаа бэшэ гү?
Энэл байдалайм ноиргүй
харуулда
Аршалжа хилээ Николай
Петровууд
унаа бэшэ гү?

ЗУРГААДАХИ ҺАЛАА

Аминай сэнгээр
бэдэржэ олоһон
Эхэ оронойм
Үхэлгүй хуудаһаараа
намтарынь болоһон
ажабайдалаа
пранаб.
Анкетым хуудаһанда
тангаригтаа үнэн
үе сагайм
Үйлэ хэрэгүүдэй
хойноһоонь бэшэ,
урдань дугшанаб.

ДУУЛАНАБ:

— Урдань залуушуул
ондоол юм һэн даа,
— гээд,
Шэрүүжэжэ ябадагаа
һанаһан саг һэндэ
алдана,
— Урдань өөһэдөөшье
ондоо байһан
бэлэйлди, — гээд,
Шабгансын
шүдэгүй амаар
саананьшалшарантана,

ҮНЭНДӨӨ

Үгы даа —
намайе хэһээхэ
үгэнүүд бэшэ —
Угаагдаагүй сопхын
шэлэй саана
үлэһэн дурасхал,
Бүргэд зүрхэтэнэй
үндэр хүсэл
имэ бэшэ —
Баяжахадаа, нэгэтэ
дуугаа мартаһан
нэгэнэй атаархал,

ЗҮГӨӨР

— Ургажа ябаһан
улаан бургааһад
даа, — гээд,
Үбгэдэй һанаашаар
яралтай түргөөр
үдэрнүүд үндэрлэнэ,
— Эдлээгүй
жаргалыемнай
эдлэжэ ябаг лэ, —
гээд,
Эмгэнэрэй хэлээшээр
дууһахагүй үльгэрөө
байдалнай үреэнэ,

ГЭБЭШЬЕ

Дэлхэйдэ мүнөө
номгон бэшэл,
бомбонууд
тэһэрһээр —
Манайшье наһанда
сагаймнай эрилтэ
бага бэшэ.
Түбиин һүлдые
түмэр рободууд
үйлөөл
буляалдаһаар —
Мандаха илалтымнай
тэмсэл эндэ
ахир бэшэ.

МҮНӨӨ

Хүсэгдэшэгүй холын он
жэлнүүдээр
Дайгаа даранаб гэжэ
хатархадам,
Дуунтай нүхэсэжэ,
тэмсэхэ хүсэлөөр
Хүнэй наһан тухай
дуулашахадам:
«Шэрүүн тэрэ хилын
саанаһаа
Үхээриин хэрээһэнүүд
үндынэл гээд,
Шуһан улаан паранай
шашхааһаа
Үхэлэй хүшөөнүүд
сошонол гээд»,
Гитарым утаһан хойно
хойноһоо
Ёолон һагад таһархаа
һананал.
Гэншэһэн эжынэрэйм
залуу наһан
Абаруулхаар бэшэ,
хагдархаа
яранал.

ЗҮГӨӨР

Үүрэй сайхада, гүүрһээ
орхижо,
Аршуулаарнь нюурайнгаа
эсэбэрние аршахадаа,
Үдэрэй үндэрлэхэдэ,
хүрзээ барижа,
Агуу сагайнгаа гүн руу
тэгүүлхэдээ,
Дууланаб, мүнөөшье
дэлхэй дүүрэн
Ажабайдалаймнай
хүүдиисэ нэрьенэ: дан-
дон...
Дайсанаа дүтэлүүлхэгүй
адар хүсэн
Амгалан сагаймнай
жаргалые дархална:
Ган булад түмэршье
бэшэ —
Энэ манай балсан
дуулана.
Гал хаялһан бурмашье
бэшэ —
Энэ манай хүлһэн сэсэрнэ.
Наранай гэрэлһээ
шудхуулаа гэхээр,
Нүхэдэйм үдэр энээгээр
жэрьенэ.
Илалтынгаа ехэ түрэһэн
үдэрөөр
Иигэжэ ерээдүйдэ
бэшэгээ эхилнэ:

АМАР МЭНДЭ!

Хуби заяамнай
намтартаа ябталха
ерээдүйн
комсомол —
Шадалай урбабал,
үлэһэн дабаамнай
дабаха найдал!
Хиргүй үнэншэ
сэдьхэлээр һайхан
мүнөөдэрэймнай
үльгэр —
Шадаа һаамнай,
шэргэшэгүй мүнхэ
наһанаймнай буян!
Мүнөө дээрээ
номгон бэшэ,
үндэрлэнэ үүлэн —
Харида болоһон
үйлэ хэрэгүүдэй
зоболонгые
хубаалданабди.
Мүр дулаан,
гэдэһэ садхалан
хүнүүд үсөөн —
Харин хүүгэдтэ
сэдьхэлээ мэтээр,
хилээмээ
һарбайнабди.
Энэ дэлхэйдэ
үзэн ядалгамнай:
үлдэхэ,
даралган —
Дуулана гүт,
нюусаа нээгээгүй
биднэй
таабаринууд!
Энэл даа —
ерээдүйгөө абарха
манай үнэн —
Дуунаймнай дээжэ —
залууһаа залуу
манай халаан!

ХОТО, ХҮДЭӨГЭЙ hОНИН

СЭРЭГЭЙ АЛБАНДА ҮДЭШЭБЭ

Намарай ургаса хуряалгын халуун хаhа үнгэржэ, Шэнэ-Бууса нютагта түрэ найрнууд, hонирхолтой үдэшэнүүд эмхидхэгдэнэ. «Армида үдэшэлгэ» гэhэн наадандa клубаар дүүрэн хүн зон сугларба.

Клубай хүдэлмэрилэгшэд колхозой партийна ба профсоюзай организацинуудтай хамта энэ үдэшэ hонирхолтойгоор үнгэргэхын тула ехэхэн оролдолго гаргаа гэжэ тэмдэглэлтэй. Үдэшэдэ дайнай ба ажалай ветеранууд, ажахын түрүүшүүл, багшанар уригдаhан байна. Жолоошон Сокто Доржиев, малшан Андрей Карбаннов, хүдэлмэришэн Батор Бадмацыренов, хамтадаа зургаан хүбүүд сэрэгэй албанда мордохонь. Дайнай ба ажалай ветеран Д. А. Раднаев залуу хүбүүдые hайнаар алба хэжэ, түрэл нютагтаа бусахыень үреэгээ. Колхозой жолоошон Б. Д. Дугаров сэрэгэй албанда мордохоёо байhан зургаанда түрэл нютагайнгаа газартай дурасхаалта туулмагуудые барюулба.

— Туулмагаа нээжэ, түрэл нютагайнгаа газарай хангал амисхаал үзэжэ ябахадаа таанадайнгаа найдабари үнэн сэхээр харюулхабди, — гэжэ сэрэгэй албанда мордогшодой зүгhөө Батор Бадмацыренов мэдүүлээ.

hургуулиин шабинар концерт харуулжа, ехэ hайханаар үдэшэ түгэсхэбэ.

Н. ПАХОМОВА.

Загарайн район.

Баргажанай районой ажалшад Чернобылиин аюулда орохон хүнүүдтэ туhаламжа болгон, 904-дэхи счёдто 27863 түхэриг мүнгэ оруулба. СССР-эй Гүрэнэй банкын захиргаан олон тоото ажалай коллективүүдтэ баяр хүргэн, бэшэгүүдые эльгээнэ.

ЭДЭБХИТЭЙГЭЭР ХАБААДАНА

Нэгэ үдэрэйнгөө салин хүлhэ 904-дэхи счедто оруулагшад улам олошорно. Жэшээнь Д. Бурдуковский, И. С. Кокорин, үбгэ, hамган Цыганковтан, Г. Ф. Суворова гэгшэд өөhэд өөhэдынгөө суглуулhан мүнгэнhөө аюулда орогшодто туhаламжа болгон хубита эльгээбэ. Олон жэлдэ багшаар хүдэлhэн, мүнөө наhанайнгаа амаралтада гараhан Г. И. Загрядский түрүүтэй Баргажанай районой бүлэг пенсионернүүдэй зүгhөө хамтадаа 150 түхэриг мүнгэн 904-дэхи счедто оруулагдаа.

А. КАПУСТИН.

Баргажанай район.

БЭЛИГ ШАДАБАРИЯ ХАРУУЛАА

МУХАР-ШЭБЭРhЭЭ МЭДЭЭСЭНЭ:

Хушуун-Үзүүр, Бар. Харгааhата нютагуудай клубууд hайнаар заhабарилагдаа, уран гоёор шэмэглэгдээ. Хүн зоной клуб руу ороходо, досоонь ариг сэбэрхэн, ирагуу хүгжэм зэдэлжэ, ямар нэгэн hайндэртэл адляар үзэгдэдэг болобо.

Нютагай ажалай түрүүшүүлдэ зорюулагдаhан концерт-амаршалга hаяхан үнгэргэгдөө. Тэндэ механизаторнууд Батор Гылыков, Батор Дашицыренов гэгшэдтэ зорюулагдаhан совет ба арадай дуунуудые гүйсэдхэгшэдэй республиканска конкурсын лауреат, дунда hургуулиин 9-дэхи классай hурагша Татьяна Цыбикмитова хангюурдаа. hургуулиин техническэ хүдэлмэрилэгшэ, дуунда дуратай Анна Широкова Эля басагантаяа суг ород частушкануудые гүйсэдхөө. Х. Намсараевай нэрэмжэтэ буряад драмын академическэ театрай сценэ дээрэ «Найдал» гэhэн зүжэг табюулhан Хушуун-Үзүүрэй «Талын наран» гэжэ арадай театрай режиссёр Бимба Дагбаев өөрынгөө зохёоhон рассказуудые уншаа.

Иимэрхүү үдэшэнүүд Бар, Харгааhата нютагуудта үнгэржэ, нютагай залуушуул эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан байна. Харгааhатын жолоошон Лубсан Эрдынеев, механизатор Баатар Жигмитдоржиев, хонишод Сэсэг Тугульдурова, Лубсан Дамбиев нютагаархидайнгаа урда бэлиг шадабаряа харуулаа.

АША ТУhАТАЙ УУЛЗАЛГА

«Ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалга ба худалдаа наймаанда — партийна анхарал» гэhэн уряа доро районой потребсоюзай, хүн зоной ажаhуудалай хэрэглэмжэ хангалгын албанай захиргаанай ба сельпогой, хүтэлбэрилэгшэд районой ажаhуугшадтай уулзалга үнгэргэбэ. Эндэ арад зониие эдеэ хоолоор, хубсаhа хунараар хангаха хэрэгые hайжаруулха тушаа асуудал зүбшэгдөө. Тус эмхи зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд Ю. Д. Васильев, Р. А. Братенькова, М. Н. Новолоцкий гэгшэд юhэн hарын түсэбэй дүүргэлтэ тухай хөөрөөд, суглаагшадай олон тоото асуудалнуудта харюусаба. Үхибүүдэй гутал, хубсаhа асарха, оёхо, хилээмэ, hүөөр таhалгаряагүй хангаха ба бусадшье олон дутуу дурадхалнууд энэ үдэр оруулагдаа.

Д. ГАРМАЕВ.

Мухар-Шэбэрэй район.

ЭБ НАЙРАМДАЛАЙ ЖАСАДА

Гусиноозерск хотын хоёрдохи дунда hургуулиин hурагшад эб найрамдалай hаналаа нэгэдэлгын яармагта удаан саг соо бэлдэhэн юм.

hургуулиин коридор соо саг зуурын дэлгүүр түхеэрэгдэжэ, арhаар оёhон, нэхэhэн, модоор hиилэhэн бүтээлнүүд, зурагууд, ехэ олоор табигдаа. Эдэ бүгэдэ яармаг харахаяа ерэhэн хүн зоной халуун анхарал татаа hэн.

Яармагта хабаадаhан гурбадахи «А» классай (хүтэлбэрилэгшэнь З. П. Симонова), долоодохи «А» классай (хүтэлбэрилэгшэнь Н. В. Петишева) hурагшад ехэ эдэбхитэйгээр хабаадажа, бултанhаа ехэ олзо оршо оруулhан байна. Эндэ дэлгээгдэhэн бүтээлнүүд бултадаа худалдагдажа, хоёрдохи дунда hургуулиин hурагшад эб найрамдалай жасада 94 түхэриг мүнгэ оруулба.

С. ДАМДИНОВ.

Сэлэнгын район.

АВТОМАШИНА ТАБИХА ШЭНЭ ТАЛМАЙ

Автомобиль болон мотоциклда дуратайшуулай hайн дуранай Бүхэроссин бүлгэмэй республиканска совет Улаан-Үдэ хотодо ажалшадай үмсын машинануудые байлгаха талмай түхеэрбэ.

Ажалшадай машинаяа табидаг болоhон энэ талмай Борсоевой нэрэмжэтэ гудамжада, «виадук» шадар байгша оной октябриин нэгэнhээ ашаглалгада үгтэhэн байна. Автомобильнуудай табигдадаг энэ газар республикын hайн дуранай тус бүлгэмэй соведэй мэдэлдэ үгтэжэ, зургаан хүнhөө бүридэhэн коллектив бии болгогдонхой.

— Үмсэдөө машинатай хүн зон, илангаяа холоhоо, мүн хүдөө нютагуудhаа ерэгшэд машинаяа табиха газаргүй ехэ зободог байhан гэшэ. Мүнөө машина табиха тусхай газартай болоходоо, бултадаа баясана, урмашана,— гэжэ машинануудые тушаан абадаг ахалагша хүдэлмэрилэгшэ Н. Я. Бабушкин хөөрэнэ.

Машинануудые байлгадаг энэ газарта нэгэ доро 160 машинын багтаамжатай талмай тусхайгаар түхеэрэгдэhэн байна. Машинаяа тушааhан хүн сүүдхын туршада 45 мүнгэ түлэхэ болоно. Жэшээнь, машина, техникээ hара шахуу саг соо эндэ байлгаа hаа, 8 түхэриг, хоёр часhаа үлүү саг соо байлгабал 20 мүнгэ түлэхэ юм.

Үнгэрhэн хорёод хоногой туршада тус байрада Эрхүү, Шэтэ, Джамбул хотонуудhаа, мүн республикын хүдөө нютагуудhаа ерэhэн хүн зоной олон тоото машинанууд хэдэн хоногой туршада эндэ байлгагдаhан байна. Иимэ hайнаар түхеэрэгдэhэн машинын табигдадаг газар бии болгогдоhондонь hайн дуранай тус бүлгэмэй соведтэ халуун зүрхэнэй баярые жолоошон бүхэн хүргэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: автомашина байлгаха талмай.

С. БАЛДУЕВАЙ фото.

ШЭНЭ ШАТА

СССР-эй «А» классай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг футболистнуудай дунда үнгэрэгдэhэн уулзалганууд дүүрэбэ. Тиигэжэ ороной юhэн зоно боложо хубаарhан бүлэгүүд сооhоо зонын чемпионууд тодоржо, эдэнэр түгэсхэлэй уулзалгануудые үнгэргэхэ болобо. Манай зоноhоо Тюмениин «Геолог» шалгаржа гараа hааб даа. Бусадhаа Москвагай «Красная Пресня», Куйбышевай «Крылья Советов», Саратовай «Сокол», Липецкын «Металлург», Ворошиловградай «Заря», Халкабадай «Сохибкор», Чимкентын «Мелиоратор», Кировобадай «Кяпаз» командanууд эрхимлэбэ.

СССР-эй футболой федерациин спортивно-техническэ комиссиин дүримэй ёhоор, эдэнэр бүлэг бүхэндэ гурба-гурбан команда болоходо хубаараад, гурбан бүлэгтэ наадаха болобо. «А», «Б», «В» гэhэн гурбан бүлэгтэ наадаhан футболистнуудай дундаhаа шалгаржа гараhан гурбан команда ерэхэ жэлдэ нэгэдэхи бүлэгтэ наадаха эрхэдэ хүрэхэ юм.

Сибирь болон Алас-Дурна зүгэй зонын чемпион Тюмениин «Геолог» команда «Б» бүлэгтэ оруулагдаhан байна. «Геологой» футболистнуудтай «Металлург», «Мелиоратор» командanууд түгэсхэлэй наадa үнгэргэхэ болобо. Эдэнэрэй дунда түрүүшынь уулзалга октябриин 25-hаа эхилхээр хараалагдаба.

Т. БАДМАИН.

ХЭН ХААНА ОШОХОБ?

◇ «Труд» бүлгэмэй Спортын ордон соо эдиршүүлэй дунда дүрэ буляалдалгын барилдаагаар өөр хоорондоо болон командаараа түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэнэ. Мүнөөдэр мүрысөөн үглөөнэй 10 часhаа эхилхэ юм. Мүн эндэ ордоной бага зал соонь эдиршүүлэй дунда дзю-до барилдаагаар «Труд» бүлгэмэй түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үглөөнэй 10 часhаа эхилhээр хараалагдана.

△ Республикын ДОСААФ-ай обкомой тир соо сагаалса мэргэлгээр городой түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн болоно. Комсомолой мүндэлhэн үдэртэ зорюулагдаhан энэ мүрысөөндэ хотын спортын бүлгэм, клубуудай спортсменүүд мэргэнээ туршалсаха.

◡ ЛВРЗ-гэй спортын клуб соо самбо барилдаагаар эдиршүүлэй дунда хотын түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үглөөнэй 11 часhаа эхилхэ юм. Мүн эндэ столой теннисээр заводой түрүү hуури эзэлхын түлөө эхилhэн наадanда предприятиин 24 команда хабаадалсана.

⊙ Авиационно заводой дамжуулгын кубогта хүртэхын түлөө баскетболоор эхилhэн наадanда хүдэлмэришэд олоороо хабаадалсана. «Алтан намарай» шанда хүртэхын түлөө тус наадан үдэшын 6 час 30 минутаhаа эхилхэ юм. Мүн заводой бассейн соо «Элүүр энхын үдэр» гэhэн мүрысөөн үнгэргэгдэхөөр хараалагдана.

✧ Локомотивна депогой спортын зал соо түмэр замшадай дунда волейболоор түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үдэшын 5 час 30 минутада эхилхэнь.

◡ «Спартак» бүлгэмэй стадион дээрэ кооперативна техникумэй hурагшадай дунда холын зайда урилдалгаар түрүү hуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үглөөнэй 11 часhаа эхилхэ.

⊙ 49-дэхи hургуулиин спортын зал соо даам наадалгаар «Спартак» бүлгэмэй түрүү hуури эзэлхын түлөө наадан hурагшадай болон физкультурын коллективүүдэй дунда үнгэргэгдэнэ.

△ Аяншалга болон экскурсиин талаар Улаан-Үдын бюрогой хүдэлмэрилэгшэд холо, ойрын аяншалгануудта хэдэн олон бүлэгүүдые эльгээбэ.

Сэрэгшын Алдар Солын гурбан орденто Б. М. Дамчеевэй дурасхаалда зорюулагдаhан боксоор заншалта мүрысөөн Закаменск хотодо үнгэргэгдэбэ. Республикын найман районой, Эрхүүгэй, Шэтын областьнуудай эдир боксёрнууд — хамтадаа зуун

ЗАНШАНХАЙ

далаад хүн мүрысөөндэ хабаадаа. 60 боксёрhоо бүридэhэн Закаменск хотын команда эгээл олон илагшадтай байба. «Труд» бүлгэмэй областной соведэй ахалагша тренер А. В. Демёхин мүрысөөнэй ахамад судьяагаар томилогдоо. Мүрысөөндэ шэгнүүр шэгнүүрээрээ хабаадагшад сооhоо 42 килограммда —С. Логинов (Закаменск), 44 килограммда — С. Барахтин (Шэтэ), 54—63 килограммай шэгнүүртэ—А. Пучинский, Д. Жигжитов (Закаменск) гэгшэд шалгарhан байба.

Закаменск хотодо үнгэргэгдэhэн заншалта мүрысөөндэ жэл бүри олон спортсменүүдэй хабаададаг болоhониинь hайшаалтай.

А. АБИДУЕВ.

АНХАРАГТЫ!

Октябриин 25—26-най үдэрнүүдтэ Гусиноозерск хотодо областьнууд хоорондын түрүүшын мүрысөөн болохоор хараалагдаба. Хүнгэн машинануудай экипажнуудай дунда үнгэргэгдэхэ энэ урилдаанда хабаадагшад Сэлэнгын районой «Улаан Сэлэнгэ» газетын шанда хүртэхын түлөө мүрысэхэ юм.

Автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэртэ зорюулагдаhан урилдаанда Эрхүү, Шэтын, Якутск, Улаан-Үдэ, Гусиноозерск хотонуудай ДОСААФ-ай эмхинүүдэй суглуулагдамал командanууд хабаадалсахаяа ерэнхэй.

Түрүүшынхиеэ үнгэргэгдэхэ урилдаан хүшэр хүндэ гаталуууртай газараар яагаад автомобиль жолоодохоб, саашадаа зүрхэтэйшүүлэй иимэ урилдаануудта олон хүн зониие хабаадуулжа байха гэhэн зорилготой юм.

Н. КАРПЕНКО.

ТЕЛЕВИДЕНИ

(Октябриин 26-hаа ноябриин 2 хүрэтэр)

ВОСКРЕСЕНИ, 26

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 Ритмическэ гимнастика. 10.15 —«Спортлотогой» 41-дэхи тираж. 10.25—«Будильник». 10.55 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 11.55 — «Үглөөнэй почто» — хүгжэмтэ дамжуулга. 12.25 — «Аяншалагшадай клуб». 13.25 — «Хүгжэмтэ киоск». 13.55 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 14.55 — ССР Союзай Гүрэнэй академическэ симфоническа оркестрэй концерт. 16.45 — Кино-мэдээсэл. 17.45—«Хэнэй үйлсэдэ hайндэр болоноб?». 18.35—Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.10—«Элүүр энхэ байлга». 20.10 — Концертнэ программа. 20.30—Останкинадахи концертын студида. Шог зугаагай үдэшэ. 22.00—Время. 22.45 — Оперно сценын уран бэлигтэн. М. Кабалье. 22.45—Классическа барилдаагаар дэлхэйн чемпионат. 00.15—Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20—«Золотая стрела» — уран hайханай фильм. 10.25 — «Ород хэлэн». 10.55—Чайковскиин нэрэмжэтэ уласхоорондын VIII конкурсын лауреадуудай концерт. 11.50 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 12.50 — «Дэлхэй ба залуушуул». 13.25—Ахалагша классайхидта урш... викторина. 14.0... могой далай руу ... 15.10—«Следстви ... токи». «Он где ... зүжэг. 1-дэхи, 2... 17.50—Манай ... нүүд хөөрэнэ. 18... ябди, ханинарl... тектура тухай хөөр... —Молдавиин ради... левидениин симфо... эстрадна. хүгжэмэ... наадаха. 21.00—«А... согты, багашуул»... Глазунов. 4-дэхи ... симфони. 22.00—Вр... —«Мы с вами где... чались»—кинокомед...

ПОНЕДЕЛЬНИК, 27

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.50—«Футболой шэнжэлэл». 10.20—Фильм-концерт. 10.45 —«Дружок» — уран hайханай фильм. 11.50 — Шэнэ hонин (11.55 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ hонин. 15.50—Баримтата фильм. 16.10 — Хоорой хүгжэмдэ дуратайшуулда. 16.30 — «Объектив». 17.25 — «Үхибүүдтэ ангуудай гүлгэд тухай». 17.55 — «Түүхын hургаалнууд». 18.40 — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеран И. П. Яковлевтай СССР-эй, ПНР-эй болон ЧССР-эй hурагшад уулзаха. 19.15 — Классическа барилдаагаар дэлхэйн чемпионат. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Үдэ.** 20.00 — «Байгал». **Москва.** 20.30 — Мультфильм. 20.40—«День рождения» — уран hайханай фильм. 22.00 — Время. 22.35 — Театральна концерт. 23.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — «Футболой шэнжэлэл».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35, 10.35 — Байгаали шэнжэлгэ. 3-дахи класс. 9.55 — «Ород хэлэн». 10.25—Баримтата фильм. 10.55 — Баримтата фильм. 11.05 — Информатикын болон тоолон, тодорхойлхо техникын үндэhэ hуури. 11.35, 12.35 — Ботаника. 6-дахи класс. 11.55 — Эрдэм дэлгэрүүлгын фильм. 12.05 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 12.55 — Түүхэ. 5-дахи класс. 13.25 — «Багшада—хүгжэмэй хэшээл». 14.25 — XIX зуун жэлэй нэгэдэхи хахадта Россин соёл болбосорол». 15.10 — «И. С. Тургеневэй театр». 1-дэхи сери. 16.20 — «Литературна Росси» газетын шангай түлөө бадминтоноор уласхоорондын мүрысөөн. 16.50 — ... нин. **Улаан-Үдэ.** ... носхолнууд. 18.25 — ... асбесто-цементын ... Аркаевтанай дууша... — ЛВРЗ-гэй локо... рын цехтэ шэлэн... ба хурдадхалга. ... Фильм-концерт. ... — Нефтиин болон ... бусад баялигууд... хэрэглэхэ асуудал... **Улаан-Үдэ.** 20.30 — ... **Москва.** 21.00 — ... нойрсогты, багашуу... Уласхоорондын шэ... — Время. 22.35 — ... лещему капкан»... ханай фильм.

ВТОРНИК, 28

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай ветеран И. П. Яковлевтай СССР-эй, ПНР-эй болон ЧССР-эй hурагшад уулзаха. 10.20 — «Ан амитадай аймагта». 11.20 — «Не ставьте лещему капкан»...—уран hайханай фильм. 12.35 — Шэнэ hонин (12.40 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ hонин. 15.50—Баримтата фильмүүд. 16.50 — Концерт. 17.25 — Баримтата фильм. 17.45 — Концерт. **Улаан-Үдэ.** 18.15 — Шэнэ hонин (буряадаар). 18.30 — «Байгалай үмэнэхи газар дээрэ». 19.10 — Республикын Ниитын эдеэ хоолой управлениин начальник В. Ц. Дамбаинтай ЛВРЗ-гэй коллектив уулзаха. **Москва.** 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Үдэ.** 20.00—«Байгал». **Москва.** 20.30—«Архи уухагүй ябадалые ажабайдалай ёhо гурим болгохо». 20.40 — Виолончелиин абяан зэдэлнэ. 20.50 — «Танилсагты: залуу кинематографистнууд». 22.00 — Время. 22.35 — «Гибель поэта»—теле-зүжэг. Фредерико Гарсиа Лорка тухай. 23.55 — «Таанад энээниие хэжэ шадахат». 00.40 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35, 10.35 — hургуули ба минии нүхэд. 9.55 — Баримтата фильм. 10.05, 13.05 — Француз хэлэн. 10.55—Г. Бакланов. Зохёолнуудайнь хуудаhануудаар. 11.40, 12.40 — Түүхэ. 6-дахи класс. 12.10 — «Шатарай hургуули». 13.10 — СССР-эй, США-гай болон Великобританиин гүрэнүүдэй толгойлогшонорой Крымдэхи (Ялтинска) конфере... 14.35 — «И. С. Тур... атр». 2-дохи сери... Шэнэ hонин. Улаа... — «Аялга дуунай... (буряадаар). Моск... «Хүхюун стартнууд... «Эрдэм ухаан ба ... **Улаан-Үдэ.** 19.45 — ... **Москва.** 20.00 — ... **Улаан-Үдэ.** 20.30 — ... нууд. 20.40 — Ки... шалгын альманах... 21.00 — «Амгалан ... багашуул». 21.15 — ... 22.00 — Время. 22... зымянный замок... сери.

СРЕДА, 29 КОМСОМОЛОЙ МҮНДЭЛhЭН ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.40 — Совет дуунай концерт. 10.05 — «Танилсагты: залуу кинематографистнууд». 11.15 — Баримтата фильмүүд. 11.55 — Шэнэ hонин (12.00 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ hонин. 15.50—Баримтата фильмүүд. 16.40 — Эдиршүүлэй уран бэлиг. 17.10 — Шинии ленинскэ библиотекэ. 17.45 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 18.15— «Я — вожатый форпоста» — уран hайханай фильм. 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Үдэ.** 20.00 — «Байгал». **Москва.** 20.30 — Ленинскэ комсомолой шангай лауреадуудай концерт. 22.00 — Время. 22.30 — «Дэлхэй ба залуушуул». 23.05 — «Элүүр энхэ байха дуратай hаа». 23.20 — Баримтата фильм. 23.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Футболоор Европын чемпионадай шэлэн абалгын матч. СССР-эй ба Норвегиин суглуулагдамал командanууд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35, 10.35 — Информатикын болон тоолон тодорхойлхо техникын үндэhэ hуури. 10.05, 13.55 — Немец хэлэн. 11.05—СПТУ-гай hурагшадта. Астрономи. 11.35, 12.40—Түүхэ. 9-дэхи класс. 12.05 — Ч. Дарвинай ажаябадал ба научна хүдэлмэри. 13.10 — «Ши хуули мэдэхэ гүш?» 14.25 — «Революциин уран зураашад». 15.05 — М. Светловой шүлэгүүд. 15.55 — «Хүгжэмтэ киоск». 16.25 — Шэнэ hонин. **Улаан-Үдэ.** 18.30 — Комсомолой мүндэлhэн ... рюулагдаhан прогр... — Улаан-Үдэ хоты... каторнууд харалд... заха. **Москва.** 20... саг—хамтын хэрэ... **Үдэ.** 20.30 — Со... 20.40—«Чичерин ... тухай хөөрөөн. Моск... «Амгалан нойрсог... шуул». 21.15 — ... СССР-эй. чемпиона... Баримтата филь... Время. 22.30 — «... замок» 5-дахи се... РСФСР-эй арадай ... Марусинай концер...

ЧЕТВЕРГ, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.30 — Время. 9.45 — Мультфильмнүүд. 10.15 — «Дэлхэй ба залуушуул». 10.50 — «Аяншалагшадай клуб». 11.50 — Шэнэ hонин (11.55 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ hонин. 15.50—Баримтата фильмүүд. 16.25 — «Концертын залда—hурагшад». 17.10 — «Спорт ба хүн». Е. Петушкова. 17.40 — Залуушуул дуулана, хатарна. 17.55 —«Шатарай hургуули». 18.25 — «...16 хүрэтэр ба тэрээнhээ дээшэ наhатайшуулда». **Улаан-Үдэ.** 19.10—«Байгал». 19.35 — Киноочерк. **Москва.** 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Үдэ.** 20.00 —СССР-эй арадай артист Ким Базарсадаев дуулаха. **Москва.** 21.00 — «Дэлхэйн hониной дээжэhээ». 22.00 — Время. 22.30 — СССР-эй арадай артист М. Тарханов. 23.25 — Баримтата фильм. 23.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 24.00 — Хоккейгээр нүхэр ёhоной уласхоорондын уулзалга. ЧССР-эй ба СССР-эй суглуулагдамал командanууд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35, 10.35 — М. Ю. Лермонтов. «Мцыри». 10.10, 13.20— Испан хэлэн. 11.10—СПТУ-гай hурагшадта. Обществоведени. 11.45, 12.35—Зоологи. 7-дохи класс. 12.05 — Баримтата фильм. 13.00—«Экран — багшада». 13.50 — «Это сладкое слово — свобода!»—уран hайханай фильм. 16.30—Шэнэ hонин. **Улаан-Үдэ.** 18.25—Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 18.40—Буряадай АССР-эй соёлой габьяата хүдэлмэрилэгшэ А. В. Го... 19.10 — Дэлхэйн ... уран бэлиг. Улаа... —Соносхолнууд. М... —В. В. Андреевэй ... дай концерт. 2... фильм. 20.45—«А... ябадалые ажабай... гурим болгохо». ... галан нойрсогты, ... 21.15—«Бултанда ... хэндэ». 21.45 — ... фильм. 22.00—Вре... «Безымянный зам... ритэй уран hайха... 6-дахи сери.

ПЯТНИЦА, 31.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—«Концертын залда—hурагшад». 10.30—«Гибель поэта»—теле-зүжэг. 11.50 — Шэнэ hонин (11.55 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ hонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.35 — Концерт. 16.55—«Ород хэлэн». 17.30—«Фантазеры»—уран hайханай фильм. **Улаан-Үдэ.** 18.35 — «БАМ баригдаа гэжэ хэн хэлээб?». 19.20—«Байгал». **Москва.** 19.45—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«Шэнэлэн хубилгалгада юун hаад болоноб?». «Время» программын корреспондентнүүд мэдээсэнэ. 20.30—Совет дуу гүйсэдхэгшэдэй «Сочи-86» гэжэ бүхэроссин VI конкурс. 22.00—Время. 22.35 — Кинопанорама. 00.15—«Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 00.30 — «Телевизор харагшадай анхаралда».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Телефильм. 9.35, 11.35—Түүхэ. 4-дэхи класс. 10.05, 13.50—Англи хэлэн. 11.05 — Баримтата фильм. 11.35, 12.35—А. С. Пушкин. «Песня о вещем Олеге». 12.05 — «Эжын hургуули». 13.05—Фредерик Шопенэй зохёолнууд. 14.20—Баримтата фильм. 15.15 —А. С. Грибоедов. «Горе от ума». 16.00 — Шэнэ hонин. **Улаан-Үдэ.** 17.35— Шэнэ hонин (буряадаар). 17.50—Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ гүрэнэй буряад драмын академическэ театрта театральна сезоной нээлтэдэ. ... —Ородой музей... нөөнэй дэлхэй ба ... шэнэй хүдэлөөн... Мультфильм. Улаа... —Трамвайн управ... лективэй социали... даа бэелүүлгэ тух... «Эрхэтэн ба хууль... 21.00—«Амгалан ... багашуул». 21.20—... СССР-эй чемпиона... ЦСКА—СКА (Минс... Баримтата фильм, ... мя. 22.35—Эстрадна... га.

СУББОТО, НОЯБРИИН 1.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45—Үхибүүдтэ дамжуулга. 10.15—Концерт. 10.40—«Хүн. Газар, дэлхэй. Юртэмсэ». 11.10—Баримтата фильм. 12.05—«Суббото—түрэлхидэй үдэр». 12.35 —Киноочерк. 12.55—Концерт. 13.05—«Бултанда ба хүн бүхэндэ». 13.35—Телеальманах. 14.35—Концерт. 16.30—«Синяя тетрадь» — уран hайханай фильм. 18.15—«Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 19.20 — Мультфильм. 19.50 — Телевизор харагшадай асуудалнуудта академик В. Г. Афанасьев харюусаха. 20.20—«Тайна виллы «Грета»—уран hайханай фильм. 22.00—Время. 22.30—«Субботын үдэшэлэн». 23.45 —Шэнэ hонин. 23.50—Баримтата фильм. 24.00—Спортивна программа: футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (Тбилиси)—«Спартак». Хоккейгээр нүхэр ёhоной уулзалга. ЧССР-эй ба СССР-эй командanууд.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильм. 9.30—Ритмическэ гимнастика. 10.15 — Баримтата фильм. 10.40—«Үглөөнэй почто». 11.10—Дэлхэйн хүгжэмтэ соёл культура. Габриэль Гарсиа Маркес. 12.10—«Хүгжэм архитектурын хүшөөнүүдтэ». Итальян дуушан Б. Себастьянай хабаадалгатай дамжуулга. 12.40—Экологическа дневник. 13.30—Баянай абяан зэдэлнэ. 13.45—«День рождения» — уран hайханай фильм. **Улаан-Үдэ.** 15.05 — Октябрятануудта дамжуулга. 15.35—«Алтан булаг». **Москва.** 16.20— ... стыни». зүжэг. 18... холнууд. 18.35 — ... ан амитадта яажа ... 18.55—К. И. Чухов... ябадал ба зохёол... га тухай баримта... 20.00—С. Танеевэй ... 20.15—Уран зура... ство. 21.00—«Амга... согты, багашуул»... Армениин ССР-эй... артистнууд К. Бол... циануудай концерт... Время. 22.30 — «Не... мой»—уран hайха...

ВОСКРЕСЕНИ, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15—Баримтата фильм. 10.25 —«Спортлотогой» 42-дохи тираж. 10.35—Будильник». 11.05 —«Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05—«Үглөөнэй почто». 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35—«Хүгжэмтэ киоск». 14.05—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05—«Элүүр энхэ байлга». 15.50 — «Ералаш». 16.00—«Ном уншаха дуратайшуулай анхаралда». 16.45—«Манай гэр». 17.15—«Золушка»—уран hайханай фильм. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45—«Павана Мавра» —балет. 20.15—Мультфильм. 20.30 — Останкинадахи концертнэ студида математикын багша В. С. Шаталовтай (Донецк) уулзалга болохо. 22.00 —Время. 22.35—Совет дуу гүйсэдхэгшэдэй «Сочи-86» гэжэ бүхэроссин VI конкурсын лауреадуудай түгэсхэлэй концерт. 00.05—Шэнэ hонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20—«Ненаглядный мой»—уран hайханай фильм. 10.50—«Эжын hургуули». 11.20 —Узбегэй телевидениин программа. 12.25—«Ород хэлэн». 12.55—«Дэлхэй ба залуушуул». 13.30 — Кино-мэдээсэл. 14:30 — «Следствие ведут Знатоки». «Полуденный вор»—уран hайханай фильм, 1-дэхи, 2-дохи хуби. 17.15—Футболоор СССР-эй чемпионат. «Зенит»—«Торпедо» (Москва). 18.00—Баримтата фильм. 18.30—... респондентнүүд ... —А. Глазунов. Симфо... —В. П. Чкаловай ... холын зайда нис... жэлэй ойдо. 20.00—... тадай аймагта». 21.0... лан нойрсогты, ... 21.15—«Харгын вдуу... далые сахиха». 21... дээгүүр дуун зэдэл... —Время. 22.35—«Мо... печаль моя»—уран ... фильм. (Мосфильм... ци).

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Ашаглагдаха объектнүүдые — тушааха!»—түрүү бэшэг. КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө. «Бүхы хүсэнүүдээ жэлэй даабаринуудые бэелүүлгэдэ!» — материалнуудай суглуулбари. «Мүнөөдэр — Автомобильна транспортын хүдэлмэрилэгшэдэй үдэр» — Н. Ефимовэй фото-мэдээсэл. «Автомобилиин айболидууд» — Л. Кальминагай репортаж. «Кадрнуудай hуралсал». — О. Зандановай корреспонденци.

Хоёрдохи хуудаhанда. Партийна ажабайдал: хүдэлмэриин түхэл маяг. «Онохойhоо Кижэ хүрэтэр» — Л. Чебунинагай статья. Табан жэлэй түрүүшүүл. «Эгэшэ дүүнэр» — Т. Нагаевагай статья. Мал ажал — онсо шухала hалбари. «Тэжээл ашаг үрэтэйгөөр хэрэглэхэ»—С. Бекетовэй статья. Хубилан шэнэлэлгын замууд: албан зурагаанай болон гүрэнэй хэрэгүүд. «Заабариин ёhоор гаралагшад» — В. Медведевэй статья.

Гурбадахи хуудаhанда. КПСС-эй XXVII съезд: теори ба практикын асуудалнууд. «Бултанай хүрэмөөр засаг» — Ц. Чойроповой статья. Зохёохы ажалай портрет. «Баяр баясхалангай ба гашуудалай үнгэ будагууд» — Э. Улановай статья. ТАСС-ай корреспондентнүүдэй ... эльгээhэн мэдээс... луулбари.

Дүрбэдэхи хуу... гуули гэдэниие да... — Л. Левченкын ... денци, А. Бурма... «Шог ёгто хара... риалнуудай сугла... левидениин прог...

Редакторай о... Ц. Б. ЦЫРЕНДО...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная — 2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-34-05, пропаганды — 2-56-23, промышленности и строительства — 2-61-35, сельского хозяйства — 2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта — 2-69-58, культуры и школ — 2-60-21, 2-57-63, информации — 2-60-91, переводов — 2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие — 2-35-95, Собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, г. Закаменск — 34-33, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73 п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35. Н-03677. Заказ № 247. Индекс 0460...